RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 80.188/1-3-16
van 19 oktober 2026

over

een voorontwerp van ‘Programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027’

#LW-CAK|LDHEA-IABIIQW#

Op 12 oktober 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van 'Programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027'.

De hoofdstukken 1, 2 (afdeling 4), 3 (afdeling 7), 5 (afdelingen 1, 3 tot 4 en 6), 6 en 9 zijn door de eerste kamer onderzocht op 15 oktober 2026. De kamer was samengesteld uit Peter SOURBRON, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd, Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur, Lennart NIJS, Peter SCHOLLEN, Tina COEN, Sander MEERT, auditeurs en Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, adjunct-auditeur.

De hoofdstukken 1, 2 (afdelingen 1 tot 3), 3 (afdelingen 1 tot 6), 4, 5 (afdelingen 2 en 5), 7 (afdelingen 1 en 2), 8 (afdeling 2) en 9 zijn door de derde kamer onderzocht op 15 oktober 2026. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, en Yves DEPOORTER, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Kristine BAMS en Dries VAN EECKHOUTTE, eerste auditeurs-afdelingshoofden, Githa SCHEPPERS, eerste auditeur, Ronald VAN CROMBRUGGE, auditeur, en Pieter VAN CLEYNENBREUGEL en Ben CLAES, adjunct-auditeurs.

De hoofdstukken 1, 7 (afdelingen 3 tot 9), 8 (afdeling 1) en 9 zijn door de zestiende kamer onderzocht op 15 oktober 2026. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D'ESPALLIER, staatsraden, Jan VELAERS en Johan PUT, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

De verslagen zijn uitgebracht door Benjamin MEEUSEN en Laurens LAVRYSEN, auditeurs.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 19 oktober 2026.

*

‡LW-CAK|LDHEA-IABIIQW‡

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen met een termijn van vijf werkdagen van een "bijzondere" motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van die wetten (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen).

2. De motivering in de brief met de adviesaanvraag luidt als volgt:

> "Het verzoek om spoedbehandeling is gemotiveerd door het feit dat het programmadecreet wegens de nauwe band met de begrotingsdecreten en de gelijktijdige behandeling in het Vlaams Parlement in dezelfde periode ingediend moet worden."

Voor een aantal bepalingen wordt een bijkomende motivering weergegeven in een bijlage bij de adviesaanvraag.

3. Gelet op de motivering in de brief met de adviesaanvraag,[1] kan de spoedeisendheid slechts worden aanvaard voor maatregelen die kennelijk noodzakelijk zijn in het kader van het behalen van de begrotingsdoelstellingen en geen uitstel dulden.

3.1. Dat is niet het geval voor afdeling 3 van hoofdstuk 2 (artikelen 9 tot 38) van het voorontwerp, die overeenkomstig artikel 136, 3°, in werking treden op 1 mei 2027, zodat nog voldoende tijd is voor een adviesaanvraag op dertig kalenderdagen. De omstandigheid dat, zoals in de bijkomende motivering wordt betoogd, de extra ontvangsten bij de opmaak van de begroting mee in rekening zijn gebracht, doet geen afbreuk aan die vaststelling. Evenmin valt in te zien hoe de ontworpen regeling na een adviesaanvraag op dertig kalenderdagen niet meer tijdig kan worden aangenomen en bekendgemaakt met het oog op een inwerkingtreding op 1 mei 2027.

Daar komt nog bij dat de adviesaanvraag over deze bepalingen voorbarig is, om de redenen die worden uiteengezet bij de bespreking van de voormelde afdeling.

3.2. De spoedeisendheid kan ook niet worden aanvaard voor hoofdstuk 3, afdeling 7 (artikelen 54 tot 59), dat verduidelijkingen beoogt aan te brengen in het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017. Zoals de Inspectie van Financiën opmerkt hebben die wijzigingen geen onmiddellijke band met de begroting voor 2027 en gaat het om een algemene

[1] Uit artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State volgt dat een verzoek om spoedbehandeling "in de aanvraag met bijzondere redenen [moet] worden omkleed". Nu het gaat om een formele motiveringsverplichting vermag de afdeling Wetgeving bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een adviesaanvraag in principe enkel rekening te houden met de motivering die in de aanvraag zelf is opgenomen.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

wijziging die men ook kan doorvoeren buiten het programmadecreet om. Dat de voorgestelde wijziging ertoe strekt budgettaire risico's in de vorm van bijkomende uitgaven voor de Vlaamse overheid te vermijden, wijst hoogstens op de aanwezigheid van een mogelijke budgettaire weerslag. Daaruit volgt evenwel niet dat de ontworpen regeling kennelijk noodzakelijk is in het raam van het behalen van de begrotingsdoelstellingen 2027. Die budgettaire weerslag kan zich overigens evengoed eerder of in een later begrotingsjaar voordoen.

3.3. Wat de voormelde artikelen 9 tot 38 en 54 tot 59 van het voorontwerp betreft is de adviesaanvraag bijgevolg niet ontvankelijk en is daardoor ook niet voldaan aan de adviesverplichting. Die bepalingen kunnen eerst door de Vlaamse Regering in het Vlaams Parlement worden ingediend nadat de Regering erover alsnog het advies van de afdeling Wetgeving heeft kunnen inwinnen.

*

Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[2], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

Artikel 90 van het voorontwerp strekt tot bestemming van het saldo van het Grindfonds dat beschikbaar is als over te dragen saldo bij de afsluiting van de jaarrekening 2026. Die bepaling betreft uitsluitend de regeling van budgettaire transferten. Het artikel heeft derhalve niet het reglementair karakter in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, zodat de Raad van State, afdeling Wetgeving, niet bevoegd is om erover advies te geven.

*

VORMVEREISTEN

1. Blijkens de stukken gevoegd bij de adviesaanvraag heeft de Vlaamse Regering op 9 oktober 2026 beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het budgettair beleid te gelasten over het voorliggende voorontwerp het spoedadvies in te winnen van een reeks instanties en adviesraden.[3]

[2] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[3] Het gaat met name om de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV), de Mobiliteitsraad (MORA), de Milieu- en Natuurraad (Minaraad) en de Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO).

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

Die adviezen worden gelijktijdig met de voorliggende adviesaanvraag ingewonnen, en zijn bijgevolg nog niet gegeven.

2. Bovendien heeft de Vlaamse Regering beslist dat over bepalingen van dit voorontwerp zal worden onderhandeld in een gemeenschappelijke vergadering van het sectorcomité X (onderwijs Vlaamse Gemeenschap) en van de onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap" van afdeling 2 van het Comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en in een vergadering van het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs, het Vlaams Onderhandelingscomité voor de Basiseducatie en het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs. Het resultaat van deze onderhandelingen is de Raad van State niet bekend.

3. Luidens artikel 7, eerste lid, van het decreet van 23 november 2023 'over het jeugd- en kinderrechtenbeleid en de ondersteuning van het jeugdwerk' wordt bij elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, een kind- en jongereneffectrapport, afgekort JoKER, gevoegd, als de voorgenomen beslissing het belang van personen tot en met dertig jaar rechtstreeks raakt. In het tweede lid worden de elementen opgesomd die minstens in het JoKER moeten worden opgenomen, namelijk een beschrijving van het effect van de voorgenomen beslissing op de situatie van het kind of de jongere, een beschrijving van het effect op de situatie van het kind of de jongere zonder de voorgenomen beslissing, alsook alternatieven voor de voorgestelde beslissing, inzonderheid een beschrijving van de beoogde maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen van de beslissing voor de situatie van het kind of de jongere te vermijden, te beperken en zo mogelijk te verhelpen.

In de memorie van toelichting wordt voor verscheidene bepalingen van het voorontwerp een JoKER-luik opgenomen, dat evenwel niet alle elementen bevat die door artikel 7, tweede lid, van het voormelde decreet zijn voorgeschreven. Het enkel vermelden van een nuloptie en de gekozen optie, of van de effecten bij invoering en bij niet-invoering, volstaat niet in dat verband.

Voor deze bepalingen moet het JoKER-luik dan ook worden aangevuld om in overeenstemming te zijn met de voormelde decretale bepaling.

4. De overige opmerkingen inzake de vormvereisten zijn opgenomen bij de artikelsgewijze bespreking.

5. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan,[4] moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

[4] Namelijk andere wijzigingen dan deze waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of dan deze die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

‡LW-CAK|LDHEA-IABIIQW‡

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

Het aan de Raad van State om advies voorgelegde voorontwerp draagt het opschrift "Voorontwerp van Decreet Programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2027". Men schrijve "Voorontwerp van programmadecreet bij de begroting 2027".

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE BEPALINGEN

Over dit hoofdstuk worden geen opmerkingen gemaakt.

HOOFDSTUK 2 – FINANCIËN EN BEGROTING

Afdeling 1 – Wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wat betreft de wijziging van het verlaagd tarief voor de aankoop van de enige eigen woning

Artikel 2

Het ontworpen artikel 2.9.4.2.11, § 1, eerste lid, van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna: VCF) verhoogt het percentage van het verlaagd tarief voor de aankoop van de enige eigen woning van 2% naar 3%. Volgens de memorie van toelichting wordt het tarief, na een daling tot 2% bij het programmadecreet van 20 december 2024 'bij de begroting 2025', weer teruggebracht naar 3%.[5]

Luidens artikel 136 van het voorontwerp treedt die bepaling in werking op 1 januari 2027. De memorie van toelichting vult aan met een verwijzing naar artikel 2.9.7.0.3, § 1, van de VCF op grond waarvan voor de toepassing van het verkooprecht het ogenblik waarop de rechtshandeling is gesteld, zijnde de verkoopovereenkomst, bepalend is. Daar wordt nog aan toegevoegd dat de voorliggende tariefwijziging van toepassing zal zijn op overeenkomsten houdende zuivere aankoop gesloten vanaf 1 januari 2027.

Hieromtrent nader bevraagd, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

> "Volgens art. 2.9.7.0.3, §1 VCF worden de belastingplicht, de belastbare grondslag, het tarief, de vrijstellingen en de verminderingen bepaald door het ogenblik waarop de rechtshandeling is gesteld. D.i. het ogenblik dat de verkoopovereenkomst wordt gesloten. De Vlaamse Belastingdienst verduidelijkte dit in SP 26021 - Inwerkingtreding tarief 3% enige eigen woning 2027 | Vlaanderen.be."

[5] Nochtans schafte artikel 40 van het programmadecreet van 20 december 2024 'bij de begroting 2025' ook het verlaagd tarief van 1% af voor verkoopovereenkomsten gesloten vanaf 1 januari 2025 voor de enige eigen woning die ingrijpend energetisch gerenoveerd of gesloopt en herbouwd wordt, waardoor deze voordelige fiscale regeling is opgegaan in het algemene tarief van 2% voor de aankoop van de enige eigen woning. Voor deze aankopen wordt aldus het tarief niet "teruggebracht" van 2% naar 3% maar loopt het verder op tot 3%.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Het voormelde standpunt van de Vlaamse Belastingdienst luidt als volgt:

"Voor de bepaling van het toepasselijke tarief, is de datum van de verkoopovereenkomst doorslaggevend.

Onderhandse verkoopovereenkomsten die gesloten werden vóór 1/1/2027 kunnen nog in aanmerking komen voor het tarief van 2%.

Er wordt gevraagd dat notarissen in deze gevallen een *fiscale verklaring* in de notariële verkoopakte zouden opnemen waarin wordt verklaard dat de verkoopovereenkomst vóór 1/1/2027 werd gesloten.

Bij gerede twijfel kan VLABEL bewijsstukken opvragen.

Bijvoorbeeld: het bewijs dat er een voorschot werd betaald vóór 1/1/2027. Andere mogelijkheden zijn: de formele leningsaanvraag van de koper (ondertekend door de koper-lener en de financiële instelling), de datum waarop de notaris gestart is met de voorbereidende opzoekingen met het oog op het verlijden van de akte,… Het opvragen van bewijsstukken zal sowieso gebeuren bij authentieke akten die na 30 april 2027 worden verleden.

Let op: een wederzijdse aankoop/verkoopbelofte (ook gekend als gekruiste optie) is geen verkoopovereenkomst. De koop komt pas tot stand op het ogenblik van het verlijden van de authentieke akte. In deze gevallen zal de datum van de authentieke akte dus bepalend zijn voor het toe te passen tarief."

Wat de gekruiste optie betreft, werd bijkomend aan de gemachtigde gevraagd welk tarief van toepassing is in het geval de optie reeds wordt gelicht voor 1 januari 2027 maar de authentieke akte pas na die datum wordt verleden. Hierop antwoordde hij als volgt:

"In principe zou de koop tot stand kunnen komen op het ogenblik van de lichting van één van de opties, bijgevolg zou het verkooprecht van 2% verschuldigd zijn.

Maar in de koop/verkoopbeloften volgens het zogenaamde model De Decker (= de gekruiste optie) voegen partijen tevens een clausule toe waarbij ze stellen dat ze hun koopcontract beschouwen als een subjectief plechtig contract, zodat de koop pas tot stand komt bij het verlijden van de authentieke akte. En daarom zal in dat geval de datum van de notariële akte bepalend zijn.

Wanneer de optie wordt gelicht en een verkoopovereenkomst wordt gesloten en/ of een authentieke akte wordt verleden op basis van de belofte voor 1 januari 2027, blijft het tarief van 2% van toepassing."

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat het standpunt SP 26021 van de Vlaamse Belastingdienst voor de gekruiste optie afwijkt van het voormelde artikel 2.9.7.0.3, § 1, van de VCF. Uit die bepaling kan immers worden afgeleid dat enkel indien in de gekruiste optie *een clausule* is opgenomen waarin staat dat de rechtshandeling pas tot stand komt bij het verlijden van de authentieke akte, de koopovereenkomst pas bij het verlijden van die akte tot stand komt. Is dergelijke clausule evenwel *niet* opgenomen in de gekruiste optie en wordt de optie gelicht voor 1 januari 2027, is de verkoopovereenkomst wel degelijk tot stand gekomen vooraleer de authentieke akte wordt verleden en is alsnog het verlaagde tarief van 2% van toepassing. Het standpunt SP 26021 lijkt bijgevolg te berusten op een foutieve interpretatie van de voormelde decretale bepaling en wordt het best op dit punt herbekeken.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Afdeling 2 – Wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft een hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting

A. Overeenstemming met het Europese recht

1. Afdeling 2 van hoofdstuk 2 van het voorontwerp hervormt de jaarlijkse verkeersbelasting in het Vlaamse Gewest.

Zo wordt de berekeningsformule van de jaarlijkse verkeersbelasting vervangen, rekening houdend met een basisbedrag op basis van het maximaal toegestane totaalgewicht, een vergroeningsfactor op basis van de CO_2-uitstoot, een cc-correctie op basis van de cilinderinhoud en een NO_x-correctie in functie van de euronorm van het voertuig (ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF; artikel 3, 1°, van het voorontwerp). Die hervorming van de berekeningsformule van de jaarlijkse verkeersbelasting heeft betrekking op (nieuwe en tweedehands) personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen die na 31 december 2026 worden ingeschreven in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid[6] en vanaf het aanslagjaar 2027 op alle andere personenauto's, auto's voor dubbel gebruik en minibussen op voorwaarde dat de belastingplichtige ervoor kiest volgens de procedure vermeld in het ontworpen artikel 5.0.0.0.21 van de VCF (de zogenaamde *opt in*-regeling, artikel 8 van het voorontwerp). Op die manier kan de belastingplichtige met een voor 31 december 2026 ingeschreven voertuig kiezen voor de meest gunstige berekeningsmethode voor de jaarlijkse verkeersbelasting in zijn specifieke situatie. De te hervormen belasting is alleen van toepassing op fossiele brandstofvoertuigen van natuurlijke personen en van andere rechtspersonen dan vennootschappen, autonome overheidsbedrijven en verenigingen zonder winstgevend doel, met leasingactiviteiten. Daarmee zijn de (fossiele) leasingwagens van de ontworpen regeling uitgesloten. Daarnaast geldt voor lichte vrachtvoertuigen (artikel 3, 2°, van het voorontwerp) en oldtimers (artikel 4 van het voorontwerp) een van de algemene regel afwijkende en voordeligere forfaitaire regeling.

De geschetste hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting voor fossiele brandstofpersonenwagens exclusief leasingwagens, lichte vrachtvoertuigen en oldtimers, heeft volgens de memorie van toelichting een negatieve impact van 335 miljoen euro op de ontvangsten ervan (inclusief opdeciemen voor de gemeenten).

2. Tegelijk met die hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting beoogt afdeling 3 van hoofdstuk 2 van het voorontwerp een wegenvignet in het Vlaamse Gewest in te voeren. In de memorie van toelichting bij dat geplande wegenvignet wordt hiervan de band met de begroting als volgt uiteengezet:

> "Eigen ingezeten weggebruikers
>
> De ontvangsten voortkomende van de eigen ingezeten gebruikers van het vignet worden toegewezen aan het Vlaamse, Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest volgens het lokalisatiecriterium van de woon- of vestigingsplaats, met name de plaats waar de

[6] Tenzij het voertuig vóór 13 juli 2026 is besteld en een kopie van de bestelbon, samen met enkele gegevens van de belastingplichtige, voor 15 januari 2027 aan de Vlaamse administratie worden geleverd overeenkomstig het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, derde lid, van de VCF.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

natuurlijke persoon of rechtspersoon gevestigd is op wiens naam het voertuig ingeschreven is of moet zijn.

De opbrengsten die gepaard gaan met de invoering van het wegenvignet zijn afhankelijk van verschillende factoren die spelen en een invloed hebben op de toekomstige ontvangsten, zoals bv. het aantal weggebruikers, de samenstelling en evolutie van het wagenpark en de aankoopkeuze van de weggebruiker van het type vignet (dag-versus jaarvignet).

Het wegenvignet voor Vlaamse personenwagens exclusief leasingwagens (i.e. het Vlaamse Gewest is de plaats waar de natuurlijke persoon of rechtspersoon gevestigd is op wiens naam het voertuig ingeschreven is of moet zijn) aangedreven op fossiele brandstoffen zal resulteren in 301 miljoen extra ontvangsten voor de Vlaamse begroting op jaarbasis. Er wordt verondersteld dat voertuigen aangedreven op fossiele brandstoffen die momenteel ingeschreven staan hoofdzakelijk een jaarvignet zullen aanschaffen. Het bedrag van 30 miljoen heeft betrekking op personenwagens op fossiele brandstof.

Voor personenwagens (niet leasing), aangedreven door fossiele brandstoffen, wordt het budgettaire luik gekoppeld aan een hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting, zodat de aanpassingen van de verkeersfiscaliteit globaal budgetneutraal zullen zijn in 2027, doch zonder een één op één budgetneutraliteit per individuele wagen.

Daarnaast zullen er ook ontvangsten zijn die voortvloeien uit de aankoop van een vignet voor lichte vracht (62 miljoen euro) en voor volledig elektrische voertuigen niet leasing (16 miljoen euro).

Buitenlandse weqqebruikers en leasingwagens

De Vlaamse meerjarenbegroting voorziet bovendien 130 miljoen euro extra ontvangsten op jaarbasis uit het wegenvignet aangekocht door buitenlanders.

Dit cijfer is gebaseerd op tellingen via het AMS-netwerk van de federale politie. AMS (i.e. ANPR Managed System) omvat alle ANPR-camera's die data doorgeven naar de centrale databank van de federale politie. VLABEL heeft de vraag gesteld hoeveel unieke nummerplaten er jaarlijks worden geregistreerd. Volgens AMS gaat het om circa 50 miljoen unieke nummerplaten per jaar. Maar dit zijn alle unieke nummerplaten die gescand worden, ongeacht de categorie van voertuigen. Deze cijfers bevatten dus ook voertuigcategorieën die niet onder het toepassingsgebied van het wegenvignet zullen vallen, zoals vrachtwagens, waarvan zowel trekker als oplegger een aparte nummerplaat hebben, motors, caravans, enz... Vervolgens heeft VLABEL deze data gefilterd, teneinde enkel personenwagens over te houden. Zo kom je aan circa 30 miljoen unieke nummerplaten van personenwagens.

Er werd gerekend met 9 euro aan wegenvignet (i.e. het tarief voor een dagvignet) per wagen als uitgangspunt, dit resulteert in totale inkomsten - voor het ganse Belgische netwerk van snelwegen en gewestwegen - ten belope van 270 miljoen euro.

Die inkomsten, gegenereerd door het verkeer van buitenlandse weggebruikers worden samengeteld met de totale ontvangsten die gegenereerd worden door de leasingwagens die rondrijden op Belgische wegen. Deze bedraagt minstens 35 miljoen euro, voor wat het aandeel aan fossiele wagens betreft. De opbrengsten die gegeneerd worden door de voertuigen toebehorend aan de leasingmaatschappijen die in het Brusselse Gewest zijn gelokaliseerd, wordt niet meegeteld wegens het ontbreken van gegevens hierover.

Wellicht is de opbrengst dus nog hoger, maar vanuit overwegingen van budgettaire voorzichtigheid wordt uitgegaan van een bedrag van 35 miljoen euro. Daarnaast genereren de elektrisch aangedreven leasingwagens een totale bijkomende ontvangst van 18 miljoen euro.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Van dit totale bedrag van minstens 323 miljoen euro (270 miljoen euro + 35 miljoen euro + 18 miljoen euro), wordt een bedrag van 24,2 miljoen euro afgenomen en overgemaakt aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het resterende deel +/- 300 miljoen euro wordt vervolgens in gelijke delen verdeeld tussen het Waalse en het Vlaamse Gewest. Deze verdeling is het resultaat van het bereikte politieke akkoord na overleg tussen de betrokken ministers van de drie gewesten.

De totale opbrengsten voor Vlaanderen uit het vignet bedragen bijgevolg 529 miljoen euro:

- Voertuigen fossiele brandstof niet leasing: 301 miljoen euro
- Elektrische voertuigen niet leasing: 16 miljoen euro
- Lichte vracht: 62 miljoen euro
- Buitenlanders + leasing: 150 miljoen euro".

Aldus wordt in de memorie van toelichting het budgettaire luik van de gelijktijdig geplande invoering van het wegenvignet voor de eigen ingezeten weggebruikers gekoppeld aan "een hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting, zodat de aanpassingen van de verkeersfiscaliteit globaal budgetneutraal zullen zijn in 2027, doch zonder een één op één budgetneutraliteit per individuele wagen". Daarnaast blijkt dat van de 194 miljoen euro aan verwachte meeropbrengsten van dat geplande wegenvignet in Vlaanderen (zijnde 529 miljoen euro verwachte totale opbrengsten van het wegenvignet verminderd met 335 miljoen euro verwachte negatieve impact op de ontvangsten van de jaarlijkse verkeersbelasting) 130 miljoen euro aan meeropbrengsten voor de Vlaamse begroting wordt voorzien uit extra ontvangsten uit de aankoop van het wegenvignet door buitenlanders.

Tegen die achtergrond rijst de vraag of de ontworpen regeling van de jaarlijkse verkeersbelasting in overeenstemming is met het Europese recht en geen verboden compensatie vormt voor de eigen ingezetenen.

3.1. In arrest C-591/17 van 18 juni 2019 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie zich gebogen over een Duitse infrastructuurheffing voor alle personenauto's, ongeacht de plaats van registratie van de voertuigen, die gebruik maken van de federale wegen.[7] De invoering van die infrastructuurheffing ging voor de houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen gepaard met een automatisch toegekende vrijstelling in de motorvoertuigenbelasting die gelijk was aan of zelfs hoger lag dan het bedrag van de infrastructuurheffing.

Het Hof van Justitie concludeerde het volgende:

"[D]e Bondsrepubliek Duitsland [is] de krachtens de artikelen 18, 34, 56 en 92 VWEU op haar rustende verplichtingen niet (…) nagekomen door de invoering van de infrastructuurheffing voor personenauto's en de gelijktijdige invoering van een vrijstelling van motorvoertuigenbelasting ten gunste van de houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen ten belope van een bedrag dat minstens gelijk is aan de betaalde heffing."

De vrijstelling van motorvoertuigenbelasting had volgens het Hof van Justitie in elk geval minstens tot gevolg dat de nieuwe last die de infrastructuurheffing met zich meebracht, werd

[7] HvJ 18 juni 2019, C-591/17, *Republiek Oostenrijk/Bondsrepubliek Duitsland,* ECLI:EU:C:2019:504. Zie ook adv.RvS 69.691/VR van 12 oktober 2021 over een voorontwerp van ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 'tot invoering van een belasting ter bestrijding van de verkeerscongestie' (zgn. *SmartMove*), opmerking 14.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

gecompenseerd voor de houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen.[8] De economische last van die heffing rustte bijgevolg *de facto* slechts op de houders en bestuurders van in een andere lidstaat dan Duitsland geregistreerde voertuigen.[9] Aldus bleek dat de houders en bestuurders van in een andere lidstaat dan Duitsland geregistreerde voertuigen die de Duitse autosnelwegen gebruiken, als gevolg van de combinatie van de nationale maatregelen ongunstiger werden behandeld dan de houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen wat het gebruik van die autosnelwegen betreft, ook al bevonden zij zich in het kader van dat gebruik in vergelijkbare situaties.[10] De volledige compensatie van de infrastructuurheffing, via de vrijstelling van de motorvoertuigenbelasting, ten voordele van de eigenaars van voertuigen geregistreerd in Duitsland, was dus een discriminerende maatregel ten nadele van de houders en bestuurders van in een andere lidstaat dan Duitsland geregistreerde voertuigen.[11] Die discriminatie vloeide voort uit het feit dat er in de Duitse regeling voor in Duitsland geregistreerde voertuigen een rechtstreeks verband bestond, tussen het bedrag van de meerkosten ten gevolge van de infrastructuurheffing en het bedrag van de compenserende vrijstelling van de motorvoertuigenbelasting. De eigenaars van die voertuigen hadden dus de garantie van een volledige, zelfs hogere compensatie van het verschuldigde bedrag van de infrastructuurheffing.

3.2. Enkele jaren na dat arrest werd artikel 7 *duodecies* in de Tolrichtlijn[12] gewijzigd, naar luid waarvan die richtlijn, onverminderd de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, de lidstaten die een tolregeling invoeren niet belet om daarvoor een adequate compensatie te verlenen.[13] Overweging 43 bij richtlijn (EU) 2022/362 luidt dienaangaande als volgt:

> "Indien een lidstaat een wegenheffingsregeling invoert, kan de toekenning van compensaties in bepaalde gevallen leiden tot discriminatie van buitenlandse weggebruikers. De mogelijkheid om compensatie te verlenen moet derhalve worden beperkt tot tolgelden en mag niet langer worden toegestaan voor gebruiksrechten."

In de memorie van toelichting wordt het ontworpen wegenvignet wel degelijk opgevat als een gebruiksrecht in de zin van artikel 2, lid 1, 16), van de Tolrichtlijn. Hieruit volgt dat het verbod op compensatie voor gebruiksrechten vervat in artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn op de ontworpen hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting van toepassing is. De vraag rijst of dat verbod wordt gerespecteerd.

4.1. De nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting wordt in de memorie van toelichting als volgt verantwoord:

---

[8] *Ibid.*, punt 44.

[9] *Ibid.*, punt 48.

[10] *Ibid.*, punt 49.

[11] *Ibid.*, punt 58.

[12] Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 'betreffende het in rekening brengen van het gebruik van wegeninfrastructuur aan voertuigen'.

[13] Artikel 1, 15), van richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 'tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen'.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

"De huidige formule voor de jaarlijkse verkeersbelasting is niet alleen bijzonder complex maar *de facto* ook gedateerd, doordat ze werd opgesteld in de onmiddellijke nasleep van 'dieselgate'. Intussen hebben de autoconstructeurs een grote technologische evolutie doorgevoerd, wat maakt dat ook de fiscale behandeling van ons wagenpark dringend aan een ingrijpende bijsturing toe is. Bovendien houdt de huidige formule te weinig rekening met de impact van het gewicht van het voertuig op de slijtage van de weginfrastructuur.

De nieuwe formule vertrekt vanuit een sterke vereenvoudiging van de berekeningsformule, gebaseerd op twee determinerende parameters voor het grootste deel van het wagenpark: het gewicht (MTT) en een vergroeningsfactor gebaseerd op de CO_2-uitstoot.

De stimulans tot vergroening blijft behouden door de corrigerende vergroeningsfactor, die rekening houdt met de CO_2-uitstoot van het voertuig toe te passen. Hierdoor wordt de verschuiving naar voertuigen met een lagere uitstoot verder ondersteund.

Er wordt voor een klein segment van voertuigen ook een derde parameter ingevoerd die rekening houdt met de cilinderinhoud (cc) van het voertuig, omdat voertuigen met een uitzonderlijk hoge cilinderinhoud doorgaans beschikken over motoren met een aanzienlijk hoger vermogen, wat leidt tot een grotere reële impact op zowel milieu, energieverbruik als externe kosten.

Ten slotte wordt er voor oude, vervuilende dieselvoertuigen (lager dan euronorm 6), een forfaitaire correctie toegepast om het uitfaseren van dit segment van auto's uit het huidige wagenpark te bespoedigen.

De nieuwe formule verhoogt de transparantie en eenvoud van de jaarlijkse verkeersbelasting aanzienlijk, aangezien deze voor het grootste deel van het wagenpark uit slechts twee parameters zal bestaan."

In de memorie van toelichting wordt aldus bij de bepalingen tot hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting geen enkele link gelegd met de ontworpen regeling van het wegenvignet en wordt evenmin uiteengezet waarom de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting geen verboden compensatie in de zin van artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn zou zijn.

4.2. Hierover bevraagd, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

"Voor een individuele belastingplichtige, houder van een voertuig, en met woonplaats of plaats van vestiging in het Vlaamse Gewest geldt geen één op één compensatie.

Sommige van deze automobilisten zullen na de invoering van het wegenvignet, gecombineerd met de hervormde jaarlijkse verkeersbelasting, minder betalen dan vandaag, maar voor anderen zou de optelsom tot een hogere taxatie leiden.

Voor de Vlaamse Overheid resulteert de invoering van het wegenvignet, opgelegd aan de eigen ingezetenen van het Vlaamse Gewest, samengenomen met de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting in een budgetneutrale operatie.

[D]eze hervorming [werd] reeds informeel aan de Europese Commissie toegelicht, en onlangs nog formeel aangemeld op basis van artikel 7 *octies ter*, lid 2, 2de alinea van de Tolrichtlijn (richtlijn 1999/62/EG)."

De gemachtigde verwees bijkomend naar het punt 48 van arrest C-591/17 van 18 juni 2019:

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

> "De houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen genieten echter een vrijstelling van motorvoertuigenbelasting ten belope van een bedrag dat minstens gelijk is aan de heffing die zij hebben moeten betalen, zodat de economische last van die heffing de facto slechts rust op de houders en bestuurders van in een andere lidstaat dan Duitsland geregistreerde voertuigen."

De gemachtigde voegde daar nog aan toe dat 82,66% of 2.523.497 van de belastingplichtigen onder de nieuwe berekeningsformule minder jaarlijkse verkeersbelasting zullen betalen, terwijl 17,34% of 529.312 van de belastingplichtigen onder de nieuwe formule meer jaarlijkse verkeersbelasting zullen betalen.

5.1. Met de gemachtigde kan worden ingestemd dat de berekeningsformule vervat in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF verschilt van de Duitse regeling die centraal stond in het voormelde arrest van het Hof van Justitie. De hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting leidt er immers niet toe dat de houders van een in het Vlaamse Gewest geregistreerd voertuig automatisch een vrijstelling verkrijgen in de jaarlijkse verkeersbelasting ten belope van een bedrag dat gelijk is aan of hoger ligt dan de heffing die zij moeten betalen bij het geplande wegenvignet. De economische last van de gelijktijdig geplande invoering van het wegenvignet wordt niet *de facto* slechts ("only" in de Engelse tekst van het arrest) afgewenteld op de buitenlandse weggebruikers.

5.2. Niettemin formuleert de Raad van State een voorbehoud bij de vraag of de ontworpen regeling van de verkeersbelasting, in combinatie met de geplande invoering van het wegenvignet, de toets aan het Europees recht zou doorstaan.

Niet alleen laat inmiddels artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn niet langer een compensatie bij gebruiksrechten toe, het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelde in het voormelde arrest ook dat de houders en bestuurders van in een andere lidstaat dan Duitsland geregistreerde voertuigen die de Duitse autosnelwegen gebruiken, *als gevolg van de combinatie van de nationale maatregelen, ongunstiger werden behandeld* dan de houders van in Duitsland geregistreerde voertuigen wat het gebruik van die autosnelwegen betreft, ook al bevonden zij zich *in het kader van dat gebruik in vergelijkbare situaties* (zie opmerking 3.1). Zoals reeds aangehaald, worden twee gelijktijdig ontworpen nationale maatregelen (de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting en de invoering van het wegenvignet) in de memorie van toelichting en door de gemachtigde alvast wat betreft hun budgettair effect aan elkaar gekoppeld.

Niettegenstaande eigen ingezeten en buitenlandse weggebruikers zich door het weggebruik bij het geplande wegenvignet in een vergelijkbare situatie bevinden, blijkt uit de cijfers vermeld in opmerking 2 dat, enerzijds, niet volledig maar wel in grote mate de meeropbrengsten van het geplande wegenvignet door de combinatie met de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting worden afgewenteld op buitenlandse weggebruikers, en dat, anderzijds, geen volledig identieke, maar wel een globale compensatie geldt voor de eigen ingezetenen. Ook zij die aan het wegenvignet bijdragen als weggebruiker van een leasingwagen, een licht vrachtvoertuig of een elektrische auto, betalen helemaal geen of slechts een voordelig forfait als jaarlijkse verkeersbelasting dat in enkele gevallen bij de ontworpen regeling zelfs wordt verlaagd (zie opmerkingen 5.3 en 5.4).

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Daarnaast blijkt uit de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting dat de Vlaamse decreetgever aan de eigen ingezeten belastingplichtigen voor één nationale maatregel de keuzemogelijkheid geeft om zich in de meest gunstige fiscale positie te plaatsen, terwijl die mogelijkheid, als gevolg van de combinatie van nationale maatregelen, niet bestaat voor buitenlandse weggebruikers die wel aan het geplande wegenvignet worden onderworpen. Ofwel kiest de belastingplichtige voor de huidige regeling van de jaarlijkse verkeersbelasting (door niets te doen in het geval men al een voertuig heeft of door de bestelbon van vóór 13 juli 2026 en andere gegevens tijdig aan de Vlaamse belastingdienst te bezorgen in het geval men recent en onwetend over de ontworpen regeling een nieuw voertuig heeft besteld), ofwel kiest hij voor de hervormde regeling van de jaarlijkse verkeersbelasting in het geval er al een voertuig is ingeschreven (de *opt in*-regeling), ofwel kan hij met kennis van zaken ervoor kiezen om vanaf 1 januari 2027 een voertuig in te schrijven dat bij de ontworpen regeling niet zwaarder wordt belast dan het geval is onder de huidige regeling (in welk geval het percentage belastingplichtigen dat onder de nieuwe berekeningsformule minder jaarlijkse verkeersbelasting betaalt nog zal stijgen).

Bijgevolg strekt het tot aanbeveling dat de memorie van toelichting wordt verstevigd met een verantwoording voor de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting in het licht van het Europese recht, met name waarom de ontworpen regeling geen verboden compensatie is in de zin van artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn en waarom er als gevolg van de combinatie van nationale maatregelen geen ongunstigere behandeling is van buitenlandse weggebruikers.

5.3. Wat de voormelde forfaitaire regelingen betreft, is aan de gemachtigde gevraagd waarom bij artikel 3, 2° en 3°, van het voorontwerp het forfaitaire basisbedrag voor lichte vrachtvoertuigen vervat in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 3, tweede lid, § 3/1, eerste lid, en § 3/2, eerste lid, van de VCF, automatisch van 19,32 euro naar 17,22 euro per 500 kg wordt verlaagd.

De gemachtigde verantwoordde die verlaging als volgt:

> “Het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, §3, tweede lid, en §3/1, eerste en tweede lid heeft betrekking op de lichte vrachtvoertuigen. De verlaging van het basisbedrag van € 19,32 naar € 17,22 heeft tot doel ook voor die voertuigen een belastingverlaging door te voeren die aansluit bij de algemene hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting.
>
> Voor de overige voertuigen waarop de hervorming betrekking heeft, blijkt uit de berekeningen dat de gemiddelde daling van de jaarlijkse verkeersbelasting 30% bedraagt. Het geïndexeerde basisbedrag voor lichte vrachtvoertuigen bedroeg op 1/7/2025 € 24,60. Door op dat bedrag dezelfde gemiddelde vermindering van 30% toe te passen, blijft een bedrag van € 17,22 over. Dit verklaart de keuze voor het nieuwe basisbedrag, die derhalve een verlaging van de belasting betekent.”

Het verdient aanbeveling die verantwoording in de memorie van toelichting op te nemen, aangevuld met een uiteenzetting waarom die verlaging van het forfaitaire tarief geen verboden vorm van compensatie is in de zin van artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn.

5.4. Op dezelfde vraag over de automatische verlaging van het forfait voor oldtimers van 90,90 euro naar 67,01 euro, antwoordde de gemachtigde als volgt:

> “Door op het huidige forfait (geïndexeerd bedrag op 1/7/2025: € 95,837) dezelfde gemiddelde vermindering toe te passen als deze die voor de overige voertuigen geldt, wordt

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

> het bedrag herleid tot € 67,01. Het nieuwe forfait beoogt aldus ook voor oldtimers een proportioneel vergelijkbare verlaging van de jaarlijkse verkeersbelasting te realiseren als voor de andere voertuigen die onder de hervorming vallen."

Het verdient ook hier aanbeveling die verantwoording in de memorie van toelichting op te nemen, aangevuld met een uiteenzetting waarom die verlaging van het forfaitaire tarief geen verboden vorm van compensatie is in de zin van artikel 7 *duodecies* van de Tolrichtlijn.

B. Overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel

1. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.[14]

Zoals bekend, geldt het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel ook in belastingzaken. Bij artikel 172 van de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet algemeen geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

Het Grondwettelijk Hof kent de fiscale wetgever daarbij een ruime beoordelingsvrijheid toe. Zo overweegt het Hof:

> "In fiscale zaken beschikt de wetgever over een ruime beoordelingsvrijheid. Dat is met name het geval wanneer hij de belastingplichtigen, de belastbare materie, de heffingsgrondslag, de aanslagvoet en de eventuele belastingvrijstellingen bepaalt van de belastingen waarin hij voorziet. Het Hof vermag, in die aangelegenheid, de beleidskeuzes van de wetgever, alsook de motieven die daaraan ten grondslag liggen, slechts af te keuren indien zij op een manifeste vergissing zouden berusten of indien zij onredelijk zouden zijn."[15]

2. Het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 1°, van de VCF (artikel 3 van het voorontwerp) regelt het basisbedrag van de jaarlijkse verkeersbelasting op basis van het maximale toegestane totaalgewicht (hierna: MTT). Voor voertuigen met een MTT tot 1.300 kg geldt 27 euro als basisbedrag. Vervolgens lopen de gewichtsklassen tot 2.300 kg lineair op met 100 kg, terwijl dat vanaf 2.301 kg met 200 kg oploopt, vanaf 2.501 kg opnieuw met 100 kg en vanaf 2.601 kg met 500 kg. Voertuigen met een MTT van meer dan 3.100 kg vormen de hoogste gewichtsklasse. De

[14] Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

[15] Zie recent GwH 13 maart 2025, nr. 42/2025, B.5; GwH 15 mei 2025, nr. 79/2025, B.4.2; GwH 9 april 2026, nr. 43/2026, B.5.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

stijging van de basisbedragen per gewichtsklasse loopt sterk uiteen. De memorie van toelichting bevat geen verduidelijking van de logica achter die gewichtsklassen en de bijhorende basisbedragen.

Hetzelfde geldt voor de correctie op basis van de cilinderinhoud in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 3°, van de VCF. De cilinderinhoudsklassen lopen vanaf 2.401 cc met 200 cc lineair op, vanaf 3.001 cc met 250 cc, en vanaf 5.001 cc met 1000 cc. Voertuigen met een cilinderinhoud van meer dan 6000 cc vormen de hoogste cilinderinhoudsklasse.

Ook voor de euronormklassen van dieselvoertuigen en de bijhorende basisbedragen in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 4°, van de VCF over de NO_x-correctie geeft de memorie van toelichting geen nadere uitleg.

Gevraagd de massa-, cilinderinhouds- en uitstootklassen en de bijhorende bedragen te verantwoorden, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

> "De voorgestelde massa- en uitstootklassen, CC-inhoudsklassen en euronormen zijn vastgesteld op basis van simulaties op de bestaande voertuigpopulatie, waarbij werd gestreefd naar een evenwicht tussen milieudifferentiatie, uitvoerbaarheid en stabiliteit van de opbrengsten. Er werd inderdaad niet geopteerd voor een strikt mathematische of lineaire doorrekening van elk afzonderlijk kenmerk. De gekozen drempels vertegenwoordigen beleidsmatige klassen die toelaten om voertuigen met vergelijkbare kenmerken onder dezelfde categorie te brengen en tegelijk voldoende onderscheid te behouden tussen voertuigen met een verschillende impact."

In het licht van het gelijkheidsbeginsel is het raadzaam om de methodologie achter de ontworpen massa- en uitstootklassen, cc-inhoudsklassen en euronormklassen, en de bijhorende basisbedragen in de memorie van toelichting uiteen te zetten. Daarbij komt nog dat voor zover die onderverdelingen gebaseerd zijn op simulaties op het bestaande voertuigenpark, wat per definitie een momentopname betreft, de ontworpen regeling op dit punt moet worden bijgestuurd zodra het voertuigenpark wezenlijk verandert.

3. Op grond van het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, vierde lid, van de VCF (artikel 3 van het voorontwerp) is de nieuwe formule voor de berekening van de jaarlijkse verkeersbelasting niet van toepassing op leasingvoertuigen. Hierover merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 68.153/1-3 van 16 oktober 2020 het volgende op:

> "De ongelijke behandeling die daaruit voortvloeit, gaat terug op een bevoegdheidsrechtelijk onderscheid dat volgt uit artikel 4, § 3, van de bijzondere wet van 16 januari 1989. Zoals de andere gewesten is ook het Vlaamse Gewest immers bevoegd om de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen van de verkeersbelasting op de autovoertuigen te wijzigen. Als de belastingplichtige van deze belasting echter een vennootschap, een autonoom overheidsbedrijf of een vereniging zonder winstoogmerk met leasingactiviteiten is, is de uitoefening van deze bevoegdheden afhankelijk van een voorafgaandelijk tussen de drie gewesten te sluiten samenwerkingsakkoord. Dat betekent dat, wat die laatste categorie van belastingplichtigen betreft, het Vlaamse Gewest afhankelijk is van het akkoord van de twee andere gewesten.
>
> Het voormelde verschil in behandeling door het Vlaamse Gewest kan derhalve worden verantwoord door het gegeven dat de andere gewesten niet akkoord gaan met een

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

> hervorming in de aangegeven zin. Dat belet evenwel niet dat het Vlaamse Gewest er alles moet aan doen om tot een samenwerkingsakkoord te komen waarbij discriminaties zoveel mogelijk worden voorkomen of toch beperkt. Gelet op de artikelen 10 en 11 van de Grondwet heeft het Vlaamse Gewest derhalve de plicht om ter zake initiatieven te nemen, voor zover dat al niet zou zijn gebeurd."[16]

Bijgevolg doen de stellers van het voorontwerp er in het licht van het gelijkheidsbeginsel goed aan om de verantwoording in de memorie van toelichting te verstevigen door te verduidelijken welke concrete stappen er zijn genomen om met de andere gewesten tot een samenwerkingsakkoord te komen en zo te pogen de ontworpen regeling ook van toepassing te maken op leasingvoertuigen. Nu wordt er nogal laconiek vermeld dat "[b]ij voorlopige afwezigheid van een intergewestelijk samenwerkingsakkoord" de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting enkel van toepassing is op niet-leasingvoertuigen.

4. Het thans geldende artikel 2.2.4.0.2, § 1, eerste lid, 1°, van de VCF dat het "oldtimerforfait" regelt, bepaalt dat, in afwijking van de algemene regel, de belasting voor de voertuigen die bij het ontstaan van de belastingplicht sinds meer dan dertig jaar in het verkeer zijn gebracht 90,90 euro bedraagt. Dat bedrag wordt bij artikel 4, 2°, van het voorontwerp automatisch verlaagd tot 67,01 euro. Daarnaast wordt aan dat punt 1° door artikel 4, 3°, van het voorontwerp toegevoegd dat voor de voertuigen die na 31 december 2026 worden ingeschreven in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid de voorwaarde wordt toegevoegd dat ze moeten zijn ingeschreven onder één van de kentekenplaten bedoeld in artikel 4, § 2, van het ministerieel besluit van 23 juli 2001 'betreffende de inschrijving van voertuigen' en dat ze moeten voldoen aan de hieraan gekoppelde voorwaarden.[17] Door die toevoeging wordt volgens de memorie van toelichting het oneigenlijke gebruik van het oldtimerforfait verhinderd voor voertuigen die, zonder meer, sinds meer dan dertig jaar in het verkeer zijn gebracht. Belastingplichtigen die evenwel een dergelijk voertuig reeds voor 1 januari 2027 hebben ingeschreven, blijven bij wege van overgangsmaatregel in de toekomst van de forfaitaire regeling genieten zonder aan bijkomende voorwaarden voor dat voertuig te worden onderworpen.

---

[16] Adv.RvS 68.153/1-3 van 16 oktober 2020 over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap dat heeft geleid tot het programmadecreet van 18 december 2020 'bij de begroting 2021', *Parl.St.* Vl.Parl. 2020-21, nr. 513/1, 132, opmerking over de bevoegdheid. Zie ook adv.RvS 60.914/3 van 27 februari 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 16 juni 2017 'houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de vergroening van de verkeersfiscaliteit voor lichte vracht en oldtimers'.

[17] Artikel 4, § 2, van het ministerieel besluit van 23 juli 2001 'betreffende de inschrijving van voertuigen' luidt als volgt:

"Behalve wanneer de kentekenplaat is gereserveerd overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, kunnen kentekenplaten met (index)letter 'O' worden afgegeven bij de inschrijving of herinschrijving van de voertuigen die sedert meer dan dertig jaar in gebruik zijn genomen. De voertuigen die sedert meer dan vijfentwintig jaar, maar minder dan dertig jaar in gebruik zijn genomen en die al ingeschreven zijn onder de in dit lid bedoelde kentekenplaat met (index)letter 'O', mogen evenwel onder deze kentekenplaat met (index)letter 'O' ingeschreven blijven of worden heringeschreven, op voorwaarde dat deze voertuigen op naam van dezelfde titularis ingeschreven blijven of worden heringeschreven.

Als de kentekenplaat is gereserveerd overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen wordt, bij de inschrijving of herinschrijving van de voertuigen bedoeld in het eerste lid van deze paragraaf, een rood vignet dat 26 millimeter breed en 26 millimeter hoog is, voorafgaand aan het inschrijvingsnummer aangebracht onder de reliëfstempel. Dit vignet bevat de vermelding 'Oldtimer' en moet aan de eisen, vermeld in bijlage 4 van dit besluit, voldoen."

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

4.1. Ten eerste strekt het ter wille van de rechtszekerheid tot aanbeveling om in de tekst van artikel 2.2.4.0.2, § 1, eerste lid, 1°, van de VCF zelf (artikel 4, 3°, van het voorontwerp) de bedoeling dat voertuigen die voor 1 januari 2027 zijn ingeschreven zonder bijkomende voorwaarden blijven genieten van het forfait, duidelijker tot uitdrukking te brengen.

4.2. Ten tweede rijst in het licht van het gelijkheidsbeginsel de vraag waarom, enerzijds, voor oldtimers aangedreven op diesel, reeds ingeschreven of ingeschreven na 31 december 2026, een vanaf 1 juli 2028 te indexeren en automatisch verlaagd forfaitair tarief van 67,01 euro geldt (artikel 4 van het voorontwerp), terwijl, anderzijds, voor voertuigen aangedreven op diesel, ingeschreven na 31 december 2026 (artikel 3 van het voorontwerp) of waarvoor gebruik wordt gemaakt van de *opt in*-regeling bedoeld in het ontworpen artikel 5.0.0.0.21 van de VCF (artikel 8 van het voorontwerp) en met euronorm 3 of lager,[18] minstens een NO_x-correctie van 200 euro (te indexeren vanaf 1 juli 2028) geldt.

De gemachtigde verantwoordde dat onderscheid als volgt:

> "Oldtimers worden in beginsel niet gebruikt als dagelijks vervoermiddel, maar omwille van hun historische, erfgoed- of verzamelwaarde. Om die reden is een afwijkende fiscale behandeling voor oldtimers voorzien. De hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting heeft niet als doel om dit uitgangspunt te wijzigen, wat blijkt uit het feit dat de voorwaarden om te genieten van het oldtimerforfait worden verstrengd en afgestemd op federale voorwaarden met betrekking tot de zogenaamde O-plaat. Tegen die achtergrond is het niet problematisch dat een oldtimer die onder het forfaitaire regime valt in bepaalde gevallen minder verkeersbelasting verschuldigd kan zijn dan een recentere dieselwagen. Beide categorieën bevinden zich niet een vergelijkbare situatie, gezien het historische karakter en het beperktere gebruik van oldtimers."

In het licht van de verstrenging van de voorwaarden om van het oldtimerforfait te kunnen genieten, lijkt dat een afdoende verantwoording voor dat onderscheid in behandeling.

5. Voor lichte vrachtvoertuigen wordt de jaarlijkse verkeersbelasting berekend op basis van het gewicht van het voertuig, welk basisbedrag bij de ontworpen regeling wordt verlaagd van 19,32 euro tot 17,22 euro (ontworpen artikel 2.2.4.0.1, §§ 3, tweede lid, 3/1, eerste lid, en 3/2, eerste lid, van de VCF; artikel 3, 2° en 3°, van het voorontwerp).

Gevraagd waarom in het licht van het gelijkheidsbeginsel die forfaitaire regeling behouden blijft voor fossiele lichte vrachtvoertuigen die na 31 december 2026 worden ingeschreven, terwijl fossiele personenauto's die na die datum worden ingeschreven aan de nieuwe berekeningsformule van de jaarlijkse verkeersbelasting worden onderworpen, verantwoordde de gemachtigde dat als volgt:

> "Die keuze sluit aan bij de bestaande beleidslijn waarbij de lichte vrachtvoertuigen om economische redenen fiscaal gunstiger behandeld worden dan personenauto's.

[18] De categorie "euro 3 en lager" is de laagste categorie in de tabel in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 4°, van de VCF (artikel 3 van het voorontwerp). Volgens het thans geldende artikel 2.2.4.0.6 van de VCF, dat een vangnetregeling biedt voor het geval de euronorm van een voertuig niet bekend is, vallen voertuigen voor het eerst in binnen- of buitenland ingeschreven vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 december 2005, vermoedelijk onder euronorm 3. Een oldtimer ingeschreven na 31 december 2026 valt onder euronorm 3 of lager, omdat het gaat om een wagen die al meer dan dertig jaar in het verkeer is gesteld.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

> Dat blijkt onder meer uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet tot invoering van het begrip ‘lichte vrachtauto’ in titel II van het Wetboek van de met inkomstenbelasting gelijkgestelde belastingen en uit de memorie van toelichting bij het programmadecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2023. Daarin wordt uitdrukkelijk gesteld dat het segment van de motorvoertuigen hoofdzakelijk bestemd voor het vervoer van goederen (lichte vrachtauto’s, vrachtauto’s, trekkers, aanhangwagens en opleggers) om economische redenen, maar met respect voor de Europese regelgeving, steeds op een fiscaal gunstigere manier wordt behandeld dan het segment van de personenauto’s, de auto’s voor dubbel gebruik en de minibussen. Verder wordt verduidelijkt dat deze economische reden erin bestaat zelfstandigen en kleine en grote ondernemingen te stimuleren, door te vermijden dat een hogere belasting van dit type voertuigen een extra hinderpaal zou vormen.
>
> Met de voorliggende hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting vanaf het aanslagjaar 2027 is het geenszins de bedoeling afbreuk te doen aan deze doelstelling.
>
> De vermindering van het tarief dat voor deze voertuigen wordt voorzien heeft als doelstelling om deze tarieven naar verhouding af te stemmen op deze van de personenauto’s waarvoor een globale (geen individuele) vermindering van het tarief wordt doorgevoerd, zonder te raken aan voormelde doelstelling.”

Het strekt tot aanbeveling de memorie van toelichting met die verantwoording aan te vullen. Daarbij moet evenwel worden opgemerkt dat, hoewel de door de gemachtigde gegeven verantwoording in het verleden als redelijk werd beschouwd voor het onderscheid in behandeling, het aanbeveling verdient om die verantwoording thans uit te breiden met argumenten die kunnen worden ingepast in de in de memorie van toelichting opgelijste doelstellingen van vereenvoudiging, vergroening en aansluiting bij de technologische evolutie voor de voorliggende hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting.

6. Voorts wordt in de memorie van toelichting terloops vermeld dat de nieuwe tariefstructuur niet van toepassing is op onder meer emissievrije voertuigen. Op die voertuigen blijft de thans geldende regeling van toepassing, zijnde de volledige vrijstelling van de jaarlijkse verkeersbelasting voor emissievrije voertuigen die zijn ingeschreven voor 1 januari 2026 (artikel 2.2.6.0.6, eerste lid, van de VCF) of het forfait van 93,60 euro voor dergelijke voertuigen ingeschreven vanaf die datum (exclusief elektrisch aangedreven lichte vrachtvoertuigen boven 3,5 ton MTT) (artikel 2.2.4.0.1, § 9, van de VCF). Het is bij het programmadecreet van 19 december 2025 ‘bij de begroting 2026’ dat dat forfait is ingevoerd met onder meer als verantwoording het invoeren van zowel een gelijkaardige belasting aan de thans geldende jaarlijkse verkeersbelasting (“omdat het merendeel van deze voertuigen op basis van paragraaf 2 [van artikel 2.2.4.0.1 van de VCF] niet meer dan 4 fiscale pk zouden hebben”) als een rechtvaardige belasting “waarbij ook zwaardere elektrische voertuigen hun bijdrage leveren in verhouding tot hun impact op de weginfrastructuur, maar met behoud van beleidsprikkels voor vergroening zonder onevenredige bevoordeling”.[19] De ongewijzigde toepassing van die vrijstellings- of forfaitaire regeling voor elektrisch aangedreven voertuigen tot 3,5 ton MTT wordt in de memorie van toelichting bij het voorliggende voorontwerp niet verantwoord.

[19] Memorie van toelichting bij het ontwerp dat heeft geleid tot het programmadecreet van 19 december 2025 ‘bij de begroting 2026’, *Parl.St.* Vl.Parl. 2025-26, nr. 544/1, 38-39, toelichting bij artikel 35.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

In de memorie van toelichting wordt met betrekking tot de voertuigen met fossiele brandstof wel uiteengezet dat zwaardere voertuigen meer slijtage veroorzaken aan de infrastructuur en een grotere ruimtelijke en milieutechnische impact hebben. Daarom is het basisbedrag van de nieuwe formule een bedrag oplopend in functie van het gewicht van dat voertuig:

> "De huidige formule in de jaarlijkse verkeersbelasting is voornamelijk gebaseerd op de fiscale pk en milieukenmerken van het voertuig, maar houdt te weinig rekening met de werkelijke impact van het voertuig op de slijtage van de weginfrastructuur, die vooral wordt veroorzaakt door het gewicht van het voertuig.
>
> Deze hervorming van de tariefstructuur beoogt hieraan te remediëren door de bestaande sokkel van fiscale pk te vervangen door het maximaal toegestane totaalgewicht (MTT) van het voertuig (…)".

Naast het gewicht van het voertuig als nieuwe "sokkel" van de hervormde jaarlijkse verkeersbelasting, wordt in de formule ook rekening gehouden met de stimulans tot vergroening door corrigerende parameters zoals de CO_2-uitstoot, de cilinderinhoud en de euronorm van het voertuig.

De ontworpen hervorming van de verkeersbelasting stapt dus af van het basiscriterium van de fiscale pk en vervangt dat door het gewicht van het voertuig. In het licht van de voormelde doelstellingen van de hervormde jaarlijkse verkeersbelasting met nieuwe parameters voor het actuele wagenpark rijst de vraag waarom voor emissievrije wagens tot 3,5 ton MTT, die doorgaans aanzienlijk zwaarder zijn dan vergelijkbare wagens met een fossiele brandstofmotor, wordt vastgehouden aan de bestaande forfaitaire regeling zonder differentiatie in functie van het gewicht van die voertuigen, terwijl dat wel het geval is voor voertuigen met een fossiele verbrandingsmotor. Het strekt tot aanbeveling de memorie van toelichting op dit punt met een verantwoording aan te vullen.

Artikel 3

1. Het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 2°, van de VCF regelt de vergroeningsfactor, te weten de "correctie op basis van de CO_2-uitstoot van het voertuig, die wordt gemeten tijdens de homologatie ervan volgens de Europese regelgeving die geldt op het moment van de eerste inschrijving in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid of in een vergelijkbare instelling binnen de [Europese Economische Ruimte]". De correctiefactor wordt bepaald op basis van de uitstootklasse van het voertuig. Naargelang het voertuig voor het eerst is ingeschreven tot en met 31 december 2020, dan wel na die datum, gelden andere uitstootklassen en correctiefactoren.

De memorie van toelichting verduidelijkt die "vergroeningsfactor" als volgt:

> "De vergroeningsfactor is een multiplicatieve correctie op het basisbedrag en is afhankelijk van de CO_2-uitstoot van het voertuig zoals vastgesteld bij homologatie. Afhankelijk van de gebruikte testcyclus (WLTP of NEDC) wordt het voertuig ingedeeld in een uitstootklasse; elke klasse heeft een vooraf bepaalde vergroeningsfactor."

Die passage doet vragen rijzen over de pertinentie van 31 december 2020 als scharnierdatum. In het bijzonder lijkt het vreemd om de CO_2-uitstoot van een voertuig als

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

uitgangspunt te nemen "gemeten tijdens de homologatie ervan volgens de Europese regelgeving die geldt op het moment van de eerste inschrijving", terwijl de homologatie van een voertuig, waar de uitstootklasse wordt bepaald, noodzakelijk voorafgaat aan die inschrijving. In dat licht rijst de vraag hoe een uitstootklasse kan worden gemeten volgens regelgeving die samenhangt met een moment dat later valt in de tijd, zeker als die regelgeving intussen zou zijn gewijzigd. Hierover bevraagd, antwoordde de gemachtigde als volgt:

> "De datum van 31 december 2020 wordt gehanteerd als scharnierdatum omdat deze aansluit bij de algemene overgang van de NEDC- naar de WLTP-meetmethode voor de bepaling van de CO_2-uitstoot van voertuigen. Die datum markeert bovendien het einde van de Europese overgangsperiode, waarna de WLTP-methodologie de nieuwe standaard werd. De ontworpen regeling beoogt op een eenvoudige en objectieve wijze rekening te houden met de verschillen tussen voertuigen waarvan de uitstoot werd vastgesteld volgens de NEDC-methodologie en voertuigen waarvoor de WLTP-methodologie werd toegepast. Om redenen van rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en administratieve eenvoud werd gekozen voor één uniforme scharnierdatum voor alle voertuigen. Daarbij is tevens van belang dat de datum van 31 december 2020 op verschillende plaatsen binnen de VCF als referentiepunt wordt gehanteerd in het kader van de overgang naar de WLTP-methodologie. Door ook in de ontworpen regeling dezelfde scharnierdatum te behouden, wordt een coherente en voor de belastingplichtige duidelijke regeling gewaarborgd.
>
> De ontworpen regeling sluit aan bij de terminologie die in de VCF wordt gehanteerd, zowel in andere artikelen over de jaarlijkse verkeersbelasting als voor de berekening van de belasting op de inverkeerstelling (BIV). De verwijzing naar de CO_2-uitstoot, gemeten volgens de Europese regelgeving die geldt op het ogenblik van de eerste inschrijving, strekt ertoe te bepalen welke volgens het toepasselijke Europese kader vastgestelde emissiewaarde voor het betrokken voertuig in aanmerking moet worden genomen voor de belastingheffing. De ontworpen regeling beoogt op dit punt geen inhoudelijke afwijking van de bestaande regelgeving, een aanpassing van de terminologie voor de vergroeningsfactor zou de samenhang van de regeling niet ten goede komen."

Hoewel de keuze voor 31 december 2020 als scharnierdatum aanvaardbaar lijkt omdat die datum het omslagpunt vormt voor de overgang van de NEDC[20]-metingsmethode naar de meer nauwkeurige WLTP[21]-metingsmethode, is het raadzaam om in de memorie van toelichting te verduidelijken hoe de uitstootklasse bij homologatie van een voertuig kan worden bepaald volgens de Europese regelgeving die geldt op het moment van eerste inschrijving van dat voertuig.

2. Artikel 2.2.4.0.7, § 1 en § 2, tweede lid, van de VCF bevat een regeling om voor de in die bepaling opgesomde artikelen de CO_2-uitstoot van een voertuig, uitgedrukt in "g/km", te berekenen voor het geval die uitstoot onbekend is. Die regeling geldt via een kruisverwijzing naar het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF voortaan ook voor de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting. Ter wille van de rechtszekerheid verdient het dan ook aanbeveling om in de tabel in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, eerste lid, 2°, van de VCF voor de kolommen "uitstootklasse" te preciseren dat de waarden uitgedrukt zijn in "g/km".

[20] *New European Driving Cycle*.

[21] *Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure*.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

3. De gemachtigde bevestigde dat het in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, tweede lid, van de VCF vermelde minimale belastingtarief van 31 euro moet worden vervangen door het bedrag van 27 euro. Dat laatste tarief stemt overeen met het basisbedrag uit de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting in het eerste lid van die bepaling voor voertuigen met een MTT van minder dan of gelijk aan 1.300 kg.

4. Het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, derde lid, van de VCF bevat een overgangsregeling die bepaalt dat de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting niet geldt voor voertuigen die na 31 december 2026 worden ingeschreven indien het voertuig werd besteld vóór 13 juli 2026 (de datum van de eerste werkdag na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering van de tekst van het voorontwerp van decreet) en waarvan een kopie van de bestelbon en de vereiste gegevens van de belastingplichtige voor 15 januari 2027 aan de Vlaamse belastingdienst worden bezorgd.[22]

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de keuze van de belastingplichtige om gebruik te maken van die overgangsregeling definitief en onherroepelijk is, wat evenwel niet blijkt uit het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, derde lid, van de VCF zelf. In het geval wordt geopteerd voor de *opt in*-regeling vervat in het ontworpen artikel 5.0.0.0.21 van de VCF wordt nochtans wel uitdrukkelijk in het tweede lid van die bepaling vermeld dat die keuze van de belastingplichtige definitief is. Hieromtrent bevraagd, gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

> "Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de overgangsmaatregel, voorzien in het derde lid van het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, §2/3, en de opt-in regeling voorzien in het ontworpen artikel 5.0.0.0.21 VCF. Beiden hebben een totaal andere doelgroep.
>
> Het derde lid van het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, §2/3 is van toepassing voor voertuigen die na 31 december 2026 ingeschreven worden in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid of bij een vergelijkbare instelling binnen de Europese Economische Ruimte of een andere staat en nadien in het repertorium van het Directoraat-generaal Mobiliteit en Verkeersveiligheid, waardoor zij in principe onderworpen worden aan de tarieven, zoals berekend in artikel 2.2.4.0.1, §2/3. Zij kunnen, mits zij voldoen aan de voorwaarden van het ontworpen derde lid, een aanvraag doen om uitgesloten te worden van het toepassingsgebied van artikel 2.2.4.0.1, §2/3. Deze overgangsmaatregel wil vermijden dat voertuigen die werden besteld (en waarvoor dus een contract werd gesloten) vooraleer de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting kenbaar was voor de betreffende belastingplichtige, maar die pas worden geleverd en dus pas kunnen worden ingeschreven na 31 december 2026 onderworpen zouden worden aan hogere tarieven ingevolge de hervorming. De tekst voorziet niet in een mogelijkheid om die kwalificatie nadien te herroepen, maar die nood wordt ook niet ingezien. Het is aan de belastingplichtige om al dan niet een beroep te doen op de overgangsmaatregel. De belastingplichtige kan een berekening van de jaarlijkse verkeersbelasting maken onder de 'oude' tarieven of de hervormde tarieven en op basis daarvan zijn beslissing maken. Het is de bedoeling dat hiervoor een tool ter beschikking wordt gesteld voor 1 januari 2027.

[22] Een soortgelijke overgangsregeling in artikel 2.2.6.0.7, tweede lid, van de VCF, werd door het Grondwettelijk Hof verenigbaar geacht met de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet en het algemeen beginsel van de rechtszekerheid (GwH 23 april 2026, nr. 54/2026). Zie ook adv.RvS 78.299/1-3-16 van 13 oktober 2025 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het programmadecreet van 19 december 2025 'bij de begroting 2026', *Parl.St.* Vl..Parl. 2025-26, nr. 544/1, 216-217, opmerking 5.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

De opt-in-regeling, vermeld in het ontworpen artikel 5.0.0.0.21, is bedoeld voor voertuigen die onder de huidige regeling inzake jaarlijkse verkeersbelasting vallen en waarvoor de mogelijkheid wordt geboden alsnog te kiezen voor de nieuwe berekeningswijze, omdat deze voor de belastingplichtige gunstiger zou zijn."

Ter wille van de rechtszekerheid strekt het tot aanbeveling dat in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, derde lid, van de VCF wordt verduidelijkt dat de keuze van de belastingplichtige definitief is, wat impliceert dat die belastingplichtige die, voor een voertuig dat na 31 december 2026 zal worden ingeschreven maar reeds voor 13 juli 2026 is besteld, voor de oude regeling heeft gekozen, later geen beroep meer kan doen op de *opt in*-regeling.

Artikel 4

De gemachtigde bevestigde dat in het ontworpen artikel 2.2.4.0.2, § 1, eerste lid, 1°, van de VCF het woord "wegvoertuigen" door het woord "voertuigen" moet worden vervangen.

Artikel 5

Het thans geldende artikel 2.2.4.0.3 van de VCF zorgt ervoor dat de belastingen en bedragen die in die bepaling worden opgesomd, gekoppeld zijn aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk. Artikel 5 van het voorontwerp herstructureert die bepaling met het oog op de leesbaarheid ervan en past deze aan om, aldus de memorie van toelichting, ervoor te zorgen dat de bedragen in de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting en de nieuwe forfaits voor oldtimers en lichte vrachtvoertuigen worden geïndexeerd om de ontwaarding van het belastingtarief tegen te gaan.

Ter wille van de interne consistentie van het ontworpen artikel 2.2.4.0.3 van de VCF en opdat die bepaling zou stroken met de bedoeling van de stellers van het voorontwerp, bevestigde de gemachtigde dat nog de volgende aanpassingen aan die bepaling moeten worden doorgevoerd:

- gelet op de verwijzing naar "artikel 2.2.4.0.1, §2/3", in het ontworpen artikel 2.2.4.0.3, derde lid, 6°, van de VCF moet in het derde lid, 1°, a), 1), ervan ook worden verwezen naar "paragraaf 2/3";

- gelet op de verwijzing naar "artikel 2.2.4.0.1, (…) § 3, tweede lid" in het ontworpen artikel 2.2.4.0.3, eerste lid, 2°, en derde lid, 6°, van de VCF moet de verwijzing naar "paragraaf 3, eerste lid", in het derde lid, 1°, a), 1), ervan worden vervangen door een verwijzing naar "paragraaf 3, tweede lid". Omdat die bepaling sowieso betrekking heeft op niet-leasing voertuigen, moet de zinsnede "als het voertuigen betreft van natuurlijke personen of rechtspersonen, met uitzondering van vennootschappen, autonome overheidsbedrijven en verenigingen zonder winstgevend doel met leasingactiviteiten" worden opgeheven;

- gelet op de memorie van toelichting, die stelt dat de nieuwe bedragen voor oldtimers en lichte vrachtvoertuigen vanaf aanslagjaar 2027, respectievelijk bepaald in het ontworpen artikel 2.2.4.0.2, § 1, eerste lid, 1°, van de VCF en het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 3, tweede lid, § 3/1, eerste lid, en § 3/2, eerste lid, van de VCF, moeten worden geïndexeerd vanaf 1 juli 2028, moet het ontworpen artikel 2.2.4.0.3, derde lid, 6°, van de VCF als volgt worden geherformuleerd:

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

"voor de bedragen vermeld in artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, § 3, tweede lid, § 3/1, eerste lid, en § 3/2, eerste lid: de bedragen die gelden alsof ze van toepassing waren op 1 juli 2027;"

In het licht van die aanpassing, moet de verwijzing in het ontworpen artikel 2.2.4.0.3, derde lid, 3°, van de VCF, naar artikel 2.2.4.0.1, § 3/1, eerste lid, en § 3/2, eerste lid, ervan worden weggelaten;

- in het ontworpen artikel 2.2.4.0.3, derde lid, 4° en 5°, van de VCF moet het woord "gold" worden vervangen door het woord "geldt".

Artikel 6

Luidens het thans geldende artikel 2.2.4.0.5, § 2, eerste lid, van de VCF wordt voor de gemeenten een opdeciem geheven op de verkeersbelasting die in het Vlaamse Gewest verschuldigd is op autovoertuigen. Omdat de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting volgens de memorie van toelichting zou zorgen voor een lager tarief en dus voor een lagere opbrengst van de opdeciem voor de gemeenten, wordt een compensatiemechanisme ingevoerd. Artikel 6 van het voorontwerp voegt daartoe tussen het eerste en tweede lid van artikel 2.2.4.0.5, § 2, van de VCF, een nieuw lid in, dat bepaalt dat de opbrengst van de opdeciem vanaf aanslagjaar 2027 per gemeente niet lager is dan de opbrengst die voor die gemeente voor aanslagjaar 2026 werd toegekend. Volgens de memorie van toelichting bij de ontworpen bepaling worden de extra kosten (ongeveer 30 miljoen euro) die ontstaan door de gemeentelijke compensatie, uitsluitend gedragen door het Vlaamse Gewest en worden die niet doorgerekend aan de belastingplichtige.

De verdeling van de opbrengst van de opdeciem onder de gemeenten gebeurt op basis van de plaats waar de belastingplichtige gevestigd is. Zoals het ontworpen artikel 2.2.4.0.5, § 2, tweede lid, van de VCF thans is geformuleerd, heeft dit tot gevolg dat de gemeenten vanaf aanslagjaar 2027 steeds recht hebben op een opbrengst van de opdeciem die niet lager is dan de opbrengst van de opdeciem die voor die gemeente voor het aanslagjaar 2026 werd toegekend, ongeacht fluctuaties in het aantal aan de jaarlijkse verkeersbelasting onderworpen natuurlijke personen of rechtspersonen die in die gemeente gevestigd zijn.

Hierover bevraagd, verklaarde de gemachtigde dat dit inderdaad de bedoeling is:

"De ontworpen bepaling strekt ertoe de lokale besturen te vrijwaren van de budgettaire gevolgen van de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting. Indien het aantal belastingplichtigen in een bepaalde gemeente na 2026 zou afnemen, waardoor de opbrengst van de opdeciem die op basis van de gewone regels aan de gemeente zou toekomen lager uitvalt dan het bedrag dat voor aanslagjaar 2026 werd toegekend, blijft de in de ontworpen bepaling opgenomen waarborg onverkort gelden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naargelang de oorzaak van een eventuele daling van de opbrengst."

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof geldt het in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet gewaarborgde beginsel van gelijkheid en non-discriminatie ook ten aanzien van de steden en gemeenten.[23] Wat de financiering en subsidiëring van de steden en gemeenten betreft, beschikt de decreetgever volgens het Hof evenwel over een ruime beoordelingsvrijheid. Een

[23] GwH 4 oktober 2018, nr. 120/2018 en 121/2018.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

beleidskeuze kan slechts worden afgekeurd als het verschil in behandeling dat daaruit voortvloeit kennelijk onredelijk is.

De ontworpen regeling is een beleidskeuze die tot gevolg heeft dat gemeenten vanaf aanslagjaar 2027 blijven genieten van de opbrengst van de opdeciem op de verkeersbelasting voor het aanslagjaar 2026 als ondergrens. De vraag rijst wel vanuit welke *bron* die ondergrens wordt gefinancierd: vanuit de opbrengst van de opdeciem op de verkeersbelasting, zoals de ontworpen bepaling lijkt te impliceren, dan wel vanuit de algemene middelen. Het is raadzaam om in de memorie van toelichting te verduidelijken wat de financieringsbron is, waarbij erop moet worden toegezien dat de ontworpen regeling niet ten koste gaat van het aandeel van gemeenten waar intussen meer belastingplichtigen zijn gevestigd dan het geval was voor het aanslagjaar 2026.

Artikel 7

Artikel 7 van het voorontwerp voegt in artikel 2.2.4.0.7, § 1 en § 2, eerste lid, van de VCF, dat een regeling bevat om de CO_2-uitstoot van een voertuig te berekenen voor het geval die CO_2-uitstoot niet bekend is, een verwijzing in naar het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF. Door die verwijzing is de regeling van artikel 2.2.4.0.7 van de VCF ook van toepassing op de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting. Naar analogie met de regeling vervat in artikel 2.2.4.0.7 van de VCF, bevat het thans geldende artikel 2.2.4.0.6 van de VCF een regeling om de euronorm van een voertuig te bepalen als die euronorm onbekend is. Bij gebrek aan een kruisverwijzing in die bepaling naar het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF, is die regeling echter niet van toepassing op de nieuwe berekeningsformule voor de jaarlijkse verkeersbelasting. Nochtans moet ook de euronorm van het voertuig kunnen worden bepaald voor de toepassing van de NO_x-correctie.

De gemachtigde beaamde dat het aangewezen is om het voorontwerp aan te vullen met een nieuwe bepaling die de regeling vervat in artikel 2.2.4.0.6 van de VCF van toepassing verklaart op die van het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF.

Artikel 8

1. Op grond van het ontworpen artikel 5.0.0.0.21 van de VCF kan de belastingplichtige ervoor kiezen de jaarlijkse verkeersbelasting te laten berekenen volgens de nieuwe berekeningsformule vervat in het ontworpen artikel 2.2.4.0.1, § 2/3, van de VCF (*opt in*-regeling). Daartoe verstrekken de belastingplichtigen de in die bepaling opgesomde gegevens aan de Vlaamse belastingdienst via “een formulier” dat door die administratie ter beschikking wordt gesteld. De aanvraag wordt ondertekend ingediend uiterlijk op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de datum van aanvang van het belastbare tijdperk waarop “het eerste lid” van toepassing wordt. Zodra een belastingplichtige gebruik maakt van die regeling, is diens keuze definitief.

1.1. Gevraagd wat wordt bedoeld met de woorden “het eerste lid”, antwoordde de gemachtigde als volgt:

> “Met de verwijzing naar ‘het eerste lid’ wordt gedoeld op de jaarlijkse verkeersbelasting. Het gaat met andere woorden om de laatste dag van de maand

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

voorafgaand aan de datum van aanvang van het belastbare tijdperk waarop de verkeersbelasting van toepassing wordt. Om iedere interpretatietwijfel weg te nemen, wordt voorgesteld de tekst van de memorie van toelichting op die manier aan te passen."

Ter wille van de duidelijkheid strekt het tot aanbeveling om in de tekst zelf van het ontworpen artikel 5.0.0.0.21, eerste lid, 2°, van de VCF de woorden "het eerste lid" te vervangen door de woorden "de verkeersbelasting".

1.2. In de memorie van toelichting wordt die regeling nader verduidelijkt als volgt:

"Concreet betekent dit wanneer een belastingplichtige bijvoorbeeld wenst dat het nieuwe tarief van toepassing wordt vanaf aanslagjaar 2027, dat aanvang neemt op 15 augustus 2027, hij uiterlijk op 31 juli 2027 zijn optie zal moeten kenbaar maken aan VLABEL. Het belastbare tijdperk inzake de jaarlijkse verkeersbelasting loopt gedurende twaalf opeenvolgende maanden, waarbij het belastbaar tijdperk start op de eerste dag van de maand waarin het voertuig in het repertorium van de Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen (DIV) wordt ingeschreven.

De belastingplichtige zal goed geïnformeerd worden over zijn keuzerecht en zal aan de hand van een online simulatietool op eenvoudige wijze kunnen beoordelen welke formule voor zijn situatie het meest voordelig is.

Indien een belastingplichtige geen gebruik maakt van deze mogelijkheid tot een opt-in, dan ontstaat er een nieuwe mogelijkheid daartoe bij een volgend aanslagjaar. Er geldt geen eindtermijn bij deze overgangsmaatregel."

Daarbij rijst de vraag of aan elke belastingplichtige voldoende tijd wordt gegeven om diens keuze voor de *opt in*-regeling kenbaar te maken. Zoals toegelicht, vangt het belastbare tijdperk voor de jaarlijkse verkeersbelasting aan op de eerste dag van de maand waarin het voertuig is ingeschreven bij de Dienst voor Inschrijving van de Voertuigen. Dat belastbare tijdperk kan, zoals in het voorbeeld in de memorie van toelichting, aanvangen op 15 augustus 2027, maar evenzeer reeds in januari of februari 2027. Ook in dat geval moet de belastingplichtige een formulier, na raadpleging van de simulatietool, met zijn keuze voor de nieuwe berekeningsformule van de jaarlijkse verkeersbelasting kunnen indienen uiterlijk op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de datum van aanvang van dat belastbare tijdperk.

Aangezien artikel 8 van het aan te nemen decreet in werking treedt op de dag van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, dienen de stellers van het voorontwerp er strikt op toe te zien dat de aan te nemen hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting tijdig wordt bekendgemaakt en de nodige administratieve ondersteuning operationeel is om te waarborgen dat alle belastingplichtigen over voldoende tijd beschikken om hun keuze voor de *opt in*-regeling te maken.

1.3. Gevraagd wat wordt bedoeld met "een formulier", gaf de gemachtigde de volgende toelichting:

"VLABEL zal verschillende mogelijkheden voorzien om de keuze voor de nieuwe berekeningswijze kenbaar te maken.

In de eerste plaats zal de belastingplichtige via de daartoe ontwikkelde vergelijkingstool kunnen nagaan welke regeling het meest voordelig is. Via deze toepassing zal niet alleen de vergelijking kunnen gemaakt worden tussen het huidige en het nieuwe

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

tarief, maar kan ook onmiddellijk een keuze gemaakt worden om de aanvraag voor dat nieuwe tarief in te dienen.

Daarnaast zal een afzonderlijk formulier ter beschikking worden gesteld via de website van de VLABEL. Dat formulier kan worden afgedrukt en vervolgens, naar keuze van de belastingplichtige, via het contactformulier of per post aan VLABEL worden bezorgd. Belastingplichtigen die niet over de mogelijkheid beschikken om het formulier zelf af te drukken, zullen bovendien een papieren exemplaar bij VLABEL kunnen aanvragen, dat vervolgens per post wordt toegestuurd. De keuze voor de nieuwe berekeningswijze zal dus niet uitsluitend langs digitale weg kunnen worden uitgeoefend. Bovendien kunnen belastingplichtigen voor ondersteuning terecht bij de Vlaamse Infolijn 1700. Op die manier wordt verzekerd dat ook digitaal minder vaardige belastingplichtigen op een laagdrempelige wijze van de keuzemogelijkheid gebruik kunnen maken."

Gelet op het toepassingsgebied van de ontworpen regeling voor onder meer fossiele niet-leasing personenauto's en het gegeven dat niet alleen van rechtspersonen maar ook van elke belastingplichtige natuurlijke persoon die thans over dergelijk voertuig beschikt wordt gevraagd om zelf "via de daartoe ontwikkelde vergelijkingstool" na te gaan welke berekeningsmethode van de jaarlijkse verkeersbelasting voor zijn voertuig het meest voordelig is, lijkt het raadzaam dat voor personen die zich in een kwetsbare positie bevinden met betrekking tot digitale technologie, een laagdrempelige toegang tot die vergelijkingstool voorhanden is.

Afdeling 3 – Invoering wegenvignet

Bij de bespreking van de spoedeisendheid van de adviesaanvraag werd reeds uiteengezet waarom voor afdeling 3 van hoofdstuk 2 (artikelen 9 tot 38) van het voorontwerp de adviesaanvraag onontvankelijk is.

Daar komt nog bij dat een samenwerkingsakkoord is gesloten tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de invoering van het wegenvignet op het Belgische grondgebied.[24] De instemmingsteksten met dat samenwerkingsakkoord zijn nog niet om advies aan de Raad van State voorgelegd. Dat samenwerkingsakkoord bevat wezenlijke elementen met betrekking tot het ontworpen wegenvignet, waaronder bepalingen over wie moet worden beschouwd als houder van het voertuig, op welke wijze het tarief moet worden vastgesteld, welke voertuigen moeten worden vrijgesteld en de hoogte van administratieve geldboeten. Aangezien de Raad van State moet nagaan of de thans ontworpen regeling voor het Vlaamse Gewest kan worden ingepast in dat samenwerkingsakkoord,[25] is een adviesaanvraag over de thans ontworpen regeling, waarover

[24] Https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/samenwerkingsakkoord-wegenvignet-voorontwerp-van-instemmingsdecreet.

[25] De overeenstemming met de hogere rechtsnormen, en dus ook de inpasbaarheid in een samenwerkingsakkoord over hetzelfde onderwerp dat is gesloten met de andere gewesten, is immers een van de punten die de Raad van State steeds moet onderzoeken.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

advies moet worden gegeven vooraleer de Raad van State de instemmingsteksten met het samenwerkingsakkoord kan onderzoeken,[26] voorbarig.

De adviesaanvraag is dan ook, wat deze afdeling betreft, niet ontvankelijk.

Afdeling 4 – Niet-indexering van het instandhoudingsforfait van de ziekenhuizen en werkingsmiddelen

Artikel 39

Artikel 39 van het voorliggende voorontwerp van programmadecreet vervangt artikel 55 van het Programmadecreet van 20 december 2024 en herneemt, behoudens twee inhoudelijke wijzigingen, de bestaande regeling over. De eerste wijziging houdt in dat de volledige niet-verrekening van de indexaanpassing van de zogenaamde niet-loongebonden werkingsmiddelen zowel binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap als binnen de begroting onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap wordt uitgebreid tot de jaren 2028 en 2029. De tweede wijziging bepaalt dat de indexaanpassing van het zogenaamde instandhoudingsforfait voor ziekenhuizen,[27] waarop de niet-verrekening van de indexaanpassing tot nog toe niet van toepassing was, (enkel) voor het begrotingsjaar 2027 niet wordt verrekend.

Met betrekking tot de uitbreiding van de regeling inzake de niet-indexering van werkingsmiddelen tot de jaren 2028 en 2029,[28] dient opgemerkt te worden dat de Raad van State, afdeling Wetgeving in het verleden reeds gewezen heeft op de mogelijke gevolgen op lange termijn van een aanhoudende niet-indexering in het licht van het beschermingsniveau geboden door artikel 23 van de Grondwet.[29] Die opmerking geldt des te meer nu de niet-indexering van de betrokken werkingsmiddelen, niet alleen een decennium in min of meer dezelfde vorm van toepassing was, maar nu nog voor twee bijkomende begrotingsjaren wordt verlengd, terwijl in diezelfde periode de stijging van de levensduurte en de ongewijzigde taakstelling van de betrokken (rechts)personen, diensten en organisaties ervoor zorgt dat de werkingskosten die met de betrokken werkingsmiddelen moeten worden gedekt in die periode gevoelig zijn gestegen en nog zullen stijgen.

Het ontworpen artikel 55, § 1, vierde lid, voorziet in een niet-verrekening van de indexaanpassing in begrotingsjaar 2027 wat betreft het instandhoudingsforfait. Aldus zal eenmalig afgeweken worden van de uitzondering waarin artikel 55, § 1, derde lid, 12°, voorziet. In

[26] De instemmingsteksten over dat samenwerkingsakkoord zijn thans nog niet om advies aan de Raad van State voorgelegd.

[27] Het gaat meer bepaald over het instandhoudingsforfait bedoeld in artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2017 ‘betreffende de subsidiëring van infrastructuur van ziekenhuizen’.

[28] Die opmerking zal uiteraard ook relevant worden voor het instandhoudingsforfait, als de niet-indexering van het instandhoudingsforfait ook in toekomstige begrotingsjaren zou worden aangehouden.

[29] Zie o.m. adv.RvS 77.161/1-3-16 van 4 november 2024 over een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het programmadecreet van 20 december 2024 ‘bij de begroting 2025’, p. 22; adv.RvS 66.660/1/3 van 25 oktober 2019 over een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het programmadecreet van 20 december 2020 ‘bij de begroting 2020’, p. 25-26 en adv.RvS 60.219/1/3 van 14 oktober 2016 over een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 23 december 2016 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2017’, p. 20.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

tegenstelling tot wat het geval is voor de niet-indexering die wordt geregeld in het ontworpen artikelen 55, § 1, eerste lid en 55, § 2, eerste lid, bepaalt het ontworpen artikel 55, § 1, vierde lid, niets over de weerslag van de niet-verrekening van de indexaanpassing in 2027 op de indexering in de volgende jaren. Ondervraagd over de bedoeling van de stellers van het voorontwerp op dat punt, verklaarde de gemachtigde het volgende:

> "De maatregel is opgevat als een indexsprong. Het instandhoudingsforfait wordt in 2027 niet aangepast aan de afgevlakte gezondheidsindex. Vanaf 1 januari 2028 wordt de jaarlijkse indexering hervat, maar uitsluitend op basis van de indexevolutie tussen 1 januari 2027 en 1 januari 2028. De indexevolutie die normaal aanleiding zou hebben gegeven tot een aanpassing op 1 januari 2027, wordt dus niet alsnog verrekend. De lagere berekeningsbasis blijft behouden, wat verklaart waarom de budgettaire besparing van 7,4 miljoen euro als recurrent wordt aangemerkt."

Om elke twijfel over de draagwijdte van de voorziene indexsprong weg te nemen, verdient het aanbeveling om, net als in het ontworpen artikel 55, § 1, tweede lid, en het ontworpen artikel 55, § 2, eerste lid, laatste twee zinnen, uitdrukkelijk aan te geven dat de indexering van het instandhoudingsforfait in de volgende begrotingjaren geen afbreuk doet aan de niet-verrekening van de indexaanpassing in het jaar 2027.

HOOFDSTUK 3 – KANSELARIJ, BESTUUR, BUITENLANDSE ZAKEN EN JUSTITIE

Afdeling 1 – Wijziging Fonds Bestuursrechtscolleges

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 2 – Aanpassing rolrechten Raad voor Vergunningsbetwistingen en Handhavingscollege

Artikelen 41 en 42

1. De artikelen 41 en 42 van het voorontwerp strekken ertoe de rolrechten die verschuldigd zijn bij de indiening van een verzoekschrift tot vernietiging of tot schorsing bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen of bij het Handhavingscollege, en het rolrecht dat verschuldigd is per tussenkomende partij bij die rechtscolleges, te verhogen tot, respectievelijk, 250 euro (voor een verzoekschrift tot vernietiging of tot schorsing) en 150 euro (voor een tussenkomst).

Een dergelijke verhoging van de rolrechten houdt een beperking in van het recht op toegang tot de rechter. Volgens het Grondwettelijk Hof kan dat recht het voorwerp uitmaken van beperkingen, ook van financiële aard, voor zover die beperkingen geen afbreuk doen aan de essentie zelf ervan. Op zich doet de invoering van een rolrecht geen afbreuk aan dat recht, voor zover geen excessieve last wordt opgelegd aan een procespartij.[30]

[30] GwH 12 juli 2012, nr. 88/2012, B.4.1; GwH 13 juni 2013, nr. 85/2013, B.3; GwH 12 februari 2015, nr. 17/2015, B.5.1; GwH 29 oktober 2015, nr. 152/2015, B.24.1; GwH 5 juli 2018, nr. 87/2018, B.10.1.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

2. In de memorie van toelichting wordt de verhoging van de rolrechten uitgebreid verantwoord. Zo wordt er onder meer op gewezen dat de bedragen waarin de ontworpen bepalingen voorzien “in lijn [liggen] met de geldende bedragen voor het instellen van beroepen of voor tussenkomsten bij de federale administratieve rechtscolleges zoals de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen”, dat “bij elk bestuursrechtscollege de mogelijkheid [zal] (blijven) bestaan om vrijstelling te krijgen van de betaling van het rolrecht wanneer kan worden aangetoond dat de betrokken partij geen toereikende inkomsten heeft” en dat “een verzoekende partij die in het gelijk wordt gesteld, hoe dan ook niet zal moeten opdraaien voor de kosten van het rolrecht en deze zal terugkrijgen aangezien de in het ongelijk gestelde partij steeds tot betaling van de proceskosten zal worden veroordeeld”. Daar wordt nog aan toegevoegd dat de bedragen van de rolrechten “sinds 2017 niet meer zijn verhoogd” en dat de ontworpen regeling deze bedragen “gedeeltelijk in overeenstemming [brengt] met de stijging van de levensduurte”.

3. In het licht van deze toelichting kan worden aangenomen dat de verhoging van de rolrechten de toegang tot de rechter niet op een onevenredige wijze beperkt. Niet alleen zijn de bedragen waarin de ontworpen regeling voorziet niet van die aard dat gewag kan worden gemaakt van een excessieve last die zou worden opgelegd aan een procespartij, maar bovendien doet die regeling – zoals in de memorie van toelichting terecht wordt beklemtoond – geen afbreuk aan de mogelijkheid voor de verzoekende of tussenkomende partij die aantoont dat haar inkomsten ontoereikend zijn, om vrijgesteld te worden van de betaling van enig rolrecht.[31]

Artikel 43

Artikel 43 van het voorontwerp strekt ertoe te bepalen op welke beroepen en tussenkomsten de verhoogde rolrechten van toepassing zijn waarin de artikelen 41 en 42 van het voorontwerp voorzien. In het licht hiervan kan zowel in het eerste als in het tweede lid van de ontworpen bepaling beter worden verwezen naar de artikelen 21 en 31/1 van het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ *zoals gewijzigd bij (de artikelen 41 en 42 van) dit decreet* (in plaats van “zoals van kracht vanaf 1 januari 2027”).

Afdeling 3 – Toegang tot maatregelenregister voor landmeters-experten die vastgoedactiviteiten uitoefenen

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

[31] Zie de artikelen 21, § 3, en 31/1, § 2, van het decreet van 4 april 2014 ‘betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

Afdeling 4 – Wijziging van het Fonds Werking Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 5 – Financiering lokale besturen: aanpassingen algemene financieringsstromen

Artikel 50

Omwille van de rechtszekerheid moet in het ontworpen artikel 19*ter decies*, tweede lid, van het decreet van 5 juli 2002 ‘tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds’ worden verwezen naar “het eerste lid” (in plaats van “het derde en het vierde lid”).

Afdeling 6 – Financiering lokale besturen: responsabiliseringsbijdragen

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 7 – Wijziging van het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017

De adviesaanvraag is wat deze afdeling betreft, niet ontvankelijk.

HOOFDSTUK 4 – MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

In het ontworpen artikel 42, § 3, 2°, van het decreet van 3 juli 2015 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015’ wordt bepaald welk deel van de jaarlijkse ontvangsten uit de onmiddellijke inningen, de minnelijke schikkingen en de strafrechtelijke boeten die verband houden met de inbreuken op de reglementering inzake verkeersveiligheid, aan het Verkeersveiligheidsfonds toekomen.

In de memorie van toelichting wordt dienaangaande het volgende uiteengezet:

> “In het begrotingsakkoord horende bij het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 april 2014 betreffende de inning en de consignatie van een som bij de vaststelling van overtredingen inzake het wegverkeer, wat betreft de verhoging van de bedragen, werd opgenomen dat het bedrag vanaf hetwelk de ontvangsten uit verkeersboetes worden aangerekend op de algemene ontvangsten (MB0-9MHHAOD-OW) (i.c. 17.044.600 euro) wordt verhoogd met 5 procent naar 17.896.830 euro. Aanvullend wordt het bedrag tot waar de ontvangsten uit verkeersboetes worden toegewezen aan de algemene ontvangsten verhoogd met 5 procent naar 169.305.000 euro. Tot slot wordt een derde drempelwaarde bepaald op 222.500.000 euro. De ontvangsten uit verkeersboetes dewelke deze derde drempelwaarde overstijgen komen 50 procent ten bate van de algemene ontvangsten en 50 procent ten bate van het verkeersveiligheidsfonds.”

De gemachtigde voegde daar nog de volgende precisering aan toe:

> “De voorgestelde aanpassing van de drempelbedragen moet worden beschouwd in samenhang met de verhoging van de bedragen van de onmiddellijke inningen met 10%. De

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

uitgangsveronderstelling bij deze maatregel was dat een verhoging van de boetebedragen, bij ongewijzigd handhavingsbeleid en een gelijkblijvend aantal overtredingen, zou leiden tot hogere ontvangsten uit verkeersboetes. Het begrotingsakkoord voorzag daarom in een actualisering van de drempelbedragen met 5% en de invoering van een bijkomende schijf voor ontvangsten boven 222,5 miljoen euro.

De achterliggende doelstelling bestaat erin de verwachte meerontvangsten als gevolg van de verhoging van de onmiddellijke inningen te verdelen tussen het Verkeersveiligheidsfonds en de algemene ontvangsten. De maatregel vertrekt dus niet vanuit de intentie om de middelen voor verkeersveiligheid te verminderen, maar vanuit de veronderstelling dat de verhoging van de boetebedragen bijkomende ontvangsten zou genereren waarvan zowel het Verkeersveiligheidsfonds als de algemene ontvangsten kunnen delen in deze verwachte meerontvangsten."

HOOFDSTUK 5 – OMGEVING

Afdeling 1 – Aanpassing oprichtingsbepalingen Vlaams Klimaatfonds (wijziging van hoofdstuk 3 van het decreet van 13 juni 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012)

Artikel 61

Het oprichten van een begrotingsfonds strekt ertoe af te wijken van het beginsel van de niet-affectatie van de ontvangsten door, in een organieke wettekst tot oprichting van het begrotingsfonds, sommige op de middelenbegroting aangerekende ontvangsten te bestemmen voor uitgaven waarvan die wettekst het voorwerp vaststelt. Artikel 15, § 2, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 bepaalt in dit verband dat het decreet waarbij een dergelijk fonds wordt opgericht uitdrukkelijk omschrijft "welke specifieke ontvangsten kunnen worden aangewend voor welke specifieke uitgaven".

Naar luid van het ontworpen artikel 14, § 5, eerste lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 'houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012' (hierna: decreet van 13 juli 2012) kunnen de inkomsten van het Klimaatfonds gebruikt worden voor onder meer "de uitvoering van het energie- en klimaatbeleid in Vlaanderen". In het licht van het vereiste van artikel 15, § 2, van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 dat de middelen van het fonds moeten worden gebruikt voor "specifieke uitgaven", is de bestemming van de middelen in het ontworpen artikel 14, § 5, eerste lid, 1° te ruim geformuleerd. Het is daarom aangewezen om nader te preciseren voor welke maatregelen, projecten of initiatieven in het kader van het energie- en klimaatbeleid de middelen van het Klimaatfonds kunnen worden aangewend. Dergelijke precisering is nog meer gepast nu de Vlaamse Regering op grond van artikel 3.2.1, § 3, van het Energiedecreet ook de kredieten van het Energiefonds kan gebruiken voor "de uitvoering van haar energiebeleid".

Artikel 61, 5°, van het ontwerp strekt ertoe de Vlaamse Regering te machtigen om de nadere voorwaarden en modaliteiten te bepalen voor "de besteding van de inkomsten van het Fonds, vermeld in paragraaf 5, eerste lid, 1°" van het decreet van 13 juli 2012.

Gevraagd naar de draagwijdte van deze delegatie, antwoordde de gemachtigde:

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

> "Bij de wijziging van het 'Oprichtingsdecreet VKF' in 2020 werd de toewijzing van de middelen aan de uitgaven voor Klimaat- en LULUCF-maatregelen gekoppeld aan een mechanisme waarbij de cofinanciering uit het VKF afhankelijk werd gemaakt van de kostenefficiëntie van de maatregel. Het principe van cofinanciering werd vastgelegd in het 'Oprichtingsdecreet VKF', terwijl de praktische uitwerking werd uitgeschreven in het 'VKF Bestedingskader'. Dit bestedingskader is het voorwerp van een Uitgaventoetsing en zal binnenkort worden herzien. Daarbij zullen de cofinancieringsaspecten maar eventueel ook andere beoordelingselementen in overweging kunnen worden genomen. Ons inziens heeft de wijze waarop de middelen praktisch worden toegekend geen plaats in een decreet, maar kan dit volledig op een lager niveau worden geregeld. Het decreet bepaalt dus enkel wat de inkomsten en uitgaven zijn."

Het antwoord van de gemachtigde bevestigt de noodzaak om de uitgaven, bedoeld in het ontworpen artikel 14, § 5, eerste lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012, nader te omschrijven. Het komt immers enkel aan de decreetgever toe om specifiek af te wijken van het beginsel dat de gezamenlijke ontvangsten bestemd zijn voor de gezamenlijke uitgaven. Bovendien is de oprichting van een begrotingsfonds, een zuiver begrotingstechnische bepaling waarin geen plaats is voor materieelrechtelijke machtigingen aan de Vlaamse Regering.

Afdeling 2 – Indexatie huurprijssubsidie

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 3 – Decreet Integraal Waterbeleid (decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018)

Artikel 63

In het ontworpen artikel 4.1.1, 15°, van het Decreet Integraal Waterbeleid wordt de omschrijving van het begrip "toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving" vervangen door "het personeelslid van de Vlaamse administratie, de provincie, de gemeente of het intergemeentelijk samenwerkingsverband, dat conform artikel 8, § 2, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 als toezichthouder is aangesteld". Deze vervanging zou tot gevolg hebben dat de categorieën van toezichthouders die bevoegd zijn om vaststellingen te doen in het kader van de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater worden verruimd.[32]

Gevraagd of dat de bedoeling is, stelde de gemachtigde:

> "Er wordt met deze bepaling geen verruiming van de categorie van toezichthouders ten opzichte van de huidige regeling beoogd. De vaststellingen van de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving zijn voor de Vlaamse Milieumaatschappij slechts nuttig als deze betrekking hebben op zaken die kunnen aanleiding geven tot een correcte vestiging van de wettelijk verschuldigde heffing op de waterverontreiniging of de wettelijk verschuldigde heffing op de winning van grondwater. Het gaat dan bv. om vaststellingen

[32] In tegenstelling tot wat het geval is in de huidige formulering, verwijst artikel 8, § 2, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving namelijk niet specifiek naar milieutoezichthouders, maar vallen alle toezichthouders onder deze bepaling.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

van onvergunde lozingen of illegale grondwaterwinningen. Vaststellingen van inbreuken met betrekking tot andere materies of vaststellingen door andere toezichthouders die geen bevoegdheden hebben op vlak van milieuhandhaving zullen niet door de Vlaamse Milieumaatschappij kunnen aangewend worden om bv. een navordering te vestigen.

Hoewel in het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving de term 'toezichthouder bevoegd voor omgevingshandhaving' wordt gebruikt, werd gekozen om in het DIWB de term 'toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving' te behouden. Dit al om een onderscheid te maken met de ruimere bevoegdheden die een toezichthouder momenteel kan hebben. De algemene verwijzing naar artikel 8, § 2, van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, in combinatie met het begrip 'toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving', werd ook veiligheidshalve gebruikt om zeker te zijn dat alle huidige toezichthouders in de term vervat zitten."

Indien het niet de bedoeling van de stellers van het voorontwerp is om de groep van bevoegde toezichthouders te verruimen, moet zulks in de tekst van het ontworpen artikel 4.1.1, 15°, van het Decreet Integraal Waterbeleid formeel tot uitdrukking worden gebracht.

Artikel 64

1. Het ontworpen artikel 4.1.2 van het Decreet Integraal Waterbeleid regelt de verzending van heffingsbiljetten en andere documenten of correspondentie over de vestiging, inning en invordering van en geschillen over de heffing. Die kan zowel op papier als digitaal gebeuren. In beide gevallen begint, wanneer zulks van toepassing is, een termijn te lopen vanaf de derde werkdag die volgt op de dag waarop de zending is overhandigd aan de postdiensten, dan wel waarop de zending is aangeboden via het elektronisch platform.

Omwille van de rechtszekerheid moet uit de tekst van het ontworpen artikel blijken dat het gaat om een weerlegbaar vermoeden.[33]

2. In het vierde lid van hetzelfde artikel wordt bepaald dat een "aangetekende zending die via het elektronisch platform wordt aangeboden, (…) dezelfde rechtsgeldigheid [heeft] als een aangetekende zending die via de postdiensten is aangeboden".

Gevraagd of de aangetekende zending die via het elektronisch platform wordt aangeboden beantwoordt aan de vereisten van artikel 44 van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 'betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG' voor gekwalificeerde diensten voor elektronische aangetekende bezorging, antwoordde de gemachtigde:

"Voor artikel 64 werd in eerste instantie uitgegaan van een verzending van correspondentie en eventuele andere stukken via eBox. Artikel II.23/1, § 2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Die bepaling stelt dat de uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem en bijgevolg wordt beschouwd als een aangetekende zending. Voor het tijdstip van verzending en

[33] Bijvoorbeeld door de zinsnede "tenzij de geadresseerde het tegendeel bewijst" in te voegen.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

ontvangst en voor de termijnberekening verwijst die bepaling naar de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

Deze decretale gelijkstelling houdt niet noodzakelijk in dat de verzending via eBox als zodanig voldoet aan de vereisten voor elektronisch aangetekende bezorging in de zin van Verordening (EU) nr. 910/2014 vormt. Het gebruik van de term 'aangetekende zending' werd strikt in de zin van de Vlaamse en federale regelgeving gezien die een verzending via de eBox gelijkstelt aan een 'aangetekende zending'."

Om verwarring met de elektronische aangetekende bezorging in de zin van Verordening (EU) nr. 910/2014 en titel 2 van boek XII van het Wetboek van economisch recht te vermijden, verdient het aanbeveling de term 'aangetekende zending die via het elektronische platform wordt aangeboden' te wijzigen in 'uitwisseling van berichten via het elektronische platform'.[34]

Afdeling 4 – Opheffing van het Grindfonds

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 5 – Prijsaanpassing visverlof

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 6 – Decreet Integraal Waterbeleid (decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018) wat de verhoging van het heffingstarief voor oppervlaktewaterlozers betreft)

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

HOOFDSTUK 6 – ONDERWIJS EN VORMING

Afdeling 1 – Toekenning jaarlijkse aanvullende vte/leraarsuren/punten/ werkingsmiddelen ten behoeve van de asielproblematiek

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

[34] Zie artikel II.23/1, § 2, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 en artikel 7 van de wet van 27 februari 2019 'inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox'.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

Afdeling 2 – Decretale verankering van de subsidie die diverse organisaties ontvangen voor het uitvoeren van opdrachten en initiatieven ter ondersteuning van de onderwijs- of leerloopbaanbegeleiding van lerenden en ter versterking van STEM in onderwijs en vorming

Artikelen 96 en 98

De artikelen 96 en 98 van het voorontwerp strekken ertoe om in hoofdstuk 15 van de codificatie van 28 oktober 2016 ‘sommige bepalingen voor het onderwijs’ de artikelen IV.56 en IV.58 in te voegen die rechtsgrond moeten bieden aan de Vlaamse Regering voor het toekennen binnen de beschikbare begrotingskredieten van subsidies aan “organisaties” respectievelijk “om opdrachten en initiatieven uit te voeren die onderwijs- en leerloopbaanbegeleiding van leerlingen, studenten en cursisten ondersteunen” en “om opdrachten en initiatieven uit te voeren ter versterking van STEM in onderwijs en vorming”.

Beide bepalingen omschrijven in het eerste lid de te subsidiëren activiteit en in het tweede lid de door de organisaties uit te voeren opdrachten. In het derde lid van beide bepalingen wordt de Vlaamse Regering telkens gemachtigd om de voorwaarden en de nadere regels voor de toekenning, aanwending en verantwoording van de subsidies te bepalen. Hoewel de te subsidiëren taken aldus op algemene wijze worden omschreven, beschikt de Vlaamse Regering over een ruime bevoegdheid om het subsidiemechanisme nader te regelen en om op die wijze te bepalen op welke wijze de gesubsidieerde organisaties ondersteuning zullen bieden aan onderwijsinstellingen die. worden ingericht, erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. De bepaling zou meer in overeenstemming zijn met het legaliteitsbeginsel van artikel 24, § 5, van de Grondwet, als de ontworpen bepalingen de richtinggevende criteria zouden bevatten waardoor de Vlaamse Regering zich bij het uitwerken van het subsidiemechanisme moet laten leiden.

Afdeling 3 – Rechtsgrond toekenning subsidies aan het tewerkstellingsfonds-VOV

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 4 – Wijziging middelen engagementsverklaring lerarenopleiding hogescholen en universiteiten

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 5 – Budgetverhoging materiaalintensieve studierichtingen en aanpassing voor zevende leerjaren

Artikel 101

Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om in punt 3° de zin die de bestaande zin vervangt als volgt te formuleren: “Dit bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2028 geïndexeerd door het in het eerste lid bedoelde bedrag te vermenigvuldigen met de coëfficiënt A2, vermeld in artikel 243, § 3, tweede lid, 2°.”

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Afdeling 6 – Schrappen van het subsidiebedrag voor rijdende kleuterschool Vlaanderen

Artikel 102

Artikel 102, 1°, van het voorontwerp strekt er toe de eerste paragraaf van artikel 169 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 te vervangen. De gemachtigde lichtte toe dat de volledige eerste paragraaf vervangen wordt, vermits het niet enkel de bedoeling is om het maximumbedrag van de subsidie uit deze bepaling te schrappen, maar ook om de erin vastgelegde achterhaalde ritmering (cf. "Vanaf schooljaar 2015-…"). Aangezien de subsidie sinds 2019 wordt toegekend op kalenderjaarbasis, en het niet de bedoeling is om daaraan wijziging te brengen verdient het aanbeveling om in de ontworpen paragraaf 1 "per kalenderjaar" te schrijven in plaats van "per twaalf maanden".

De gemachtigde lichtte voorts toe dat het niet de bedoeling is om met de ontworpen paragraaf 1 terug te komen op de vijfjaarlijkse toekenning waarin artikel 169, § 5, van het decreet basisonderwijs voorziet, vermits de vijfjarige toekenningsprocedure zowel in het decreet als in het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering staat[35]. De gemachtigde wees er wel op dat de fasering sinds 2015 werd gewijzigd: de looptijd werd één keer verlengd met een jaar naar aanleiding van de pandemie, zodat de recentste toekenning geldt voor 2022-2026, en 31 december2026 afloopt. Gelet op de leesbaarheid van artikel 169 en derhalve de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om ook in paragraaf 5 de achterhaalde ritmering aan te passen.

HOOFDSTUK 7 – WERK, ECONOMIE, WETENSCHAP, INNOVATIE, LANDBOUW EN SOCIALE ECONOMIE

Afdeling 1 – Wijziging van het decreet van 19 mei 2006 betreffende de oprichting en de werking van het Fonds voor Landbouw en Visserij

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 2 – Wijzigingen van het decreet van 6 juli 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

[35] Zie het besluit van de Vlaamse Regering van 26 september 2014 'betreffende de bepaling van de regels voor de aanvraag en de toekenning van de subsidie voor de Rijdende kleuterschool Vlaanderen'. In artikel 8, derde lid, van dat besluit wordt bepaald dat de subsidie, vermeld in artikel 169, § 1, van het decreet van 25 februari 1997, gedurende de vijfjaarlijkse periode in kwestie via jaarlijks ministerieel besluit wordt toegekend aan de betrokken vereniging.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Afdeling 3 – Opheffing van de vermindering van de socialezekerheidsbijdragen voor de onthaalouders

Ter wille van de coherentie valt het aan te bevelen om, zoals het geval is voor de opheffing van de doelgroepvermindering voor personen zonder recente werkervaring (hoofdstuk 7, afdeling 4), te voorzien in de opheffing van de desbetreffende bepaling in het uitvoeringsbesluit.[36]

Afdeling 4 – Stopzetting doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring

1. De artikelen 106 en 107 van het voorontwerp voorzien in de opheffing van de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring. Deze maatregel was bedoeld om werkgevers aan te moedigen om personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt aan te werven.[37] De maatregel heeft betrekking op de aanwerving van personen van 25 tot 58 jaar, die minstens twee jaar als niet-werkende werkzoekende bij de VDAB zijn ingeschreven.[38] Het wegvallen van een tewerkstellingsmaatregel die een stimulans vormt om een bepaalde categorie personen in dienst te nemen kan een achteruitgang inhouden van het in artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet vervatte recht op arbeid voor de personen die hierop aanspraak maken.[39]

2. Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de bevoegde wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken.[40] De *standstill*-verplichting kan niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels van tewerkstellingsbeleid. Zij verbiedt hun om maatregelen te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van een in artikel 23, derde lid, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.

[36] Met name titel III, hoofdstuk XII, dat uit artikel 28/13 bestaat, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 ‘tot uitvoering van het Hoofdstuk 7 van Titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsbijdragen’.

[37] *Parl.St.* Vl.Parl. 2022-23, nr. 1544-1, 5-6.

[38] Zie artikel 28/17, § 1, van het koninklijk besluit van 16 mei 2003.

[39] GwH 30 mei 2024, nr. 60/2024, B.11.1.

[40] Zie inzake het recht op arbeid bijvoorbeeld GwH 13 maart 2025, nr. 44/2025, B.15; GwH 6 februari 2025, nr. 19/2025, B.8-B.9.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

3. Gevraagd om de afschaffing van de doelgroepvermindering in kwestie te verantwoorden vanuit het oogpunt van artikel 23 van de Grondwet, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "Het aantal werkgevers die gebruik maken van de doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring is beperkt tot amper 4.503 ondernemingen. De manier waarop de doelgroep gedefinieerd wordt is ook niet optimaal. Enkel personen die 2 jaar bij VDAB gekend zijn komen in aanmerking, terwijl niet-beroepsactieve personen die niet bij VDAB zijn gekend geen gebruik kunnen maken van dit financieel voordeel aan werkgevers als troef in hun sollicitatie. Als we de VDAB-uitstroomcijfers naar werk van werkzoekenden die 2 jaar of meer werkzoekend zijn bekijken, zien we bovendien weinig verschil. In september 2023, de maand voor de inwerkingtreding van de doelgroepvermindering, is 12,7% van de werkzoekenden van 2 jaar of meer uitgestroomd naar werk. In september 2024 is dit 13,9%, in september 2025 is dit 11,1% en september 2026 is het 12,9%. De uitstroomcijfers voor deze doelgroep blijven dus relatief stabiel, ondanks het bestaan van deze doelgroepvermindering. Het stopzetten van de doelgroepvermindering lijkt dan ook niet meteen een impact op hun tewerkstellingskansen te hebben."

Samen met de door het voorontwerp van programmawet *in globo* nagestreefde budgettaire doelstelling, streeft de voornoemde opheffing aldus de verbetering van de doeltreffendheid van de tewerkstellingssteun na. Dit betreffen legitieme doelstellingen.

4. Het valt niet uit te sluiten dat de opheffing voor de betrokkenen een aanzienlijke weerslag kan hebben. Dit geldt in het bijzonder, rekening houdende met de vereisten van het vertrouwensbeginsel, voor de huidige begunstigden van de regeling. Voor hen zal de doelgroepvermindering wegvallen op de datum van inwerkingtreding van de betrokken bepaling, wat korter is dan de mogelijke resterende duurtijd van deze vermindering (die in beginsel tijdens het kwartaal van de indienstneming en de drie daaropvolgende kwartalen geldt[41]).

5. Vermits er sprake zou kunnen zijn van een aanzienlijke vermindering van het globaal beschermingsniveau, is het raadzaam om, in de memorie van toelichting, de door de gemachtigde verschafte verantwoording voldoende te onderbouwen om te verduidelijken waarom het huidige systeem tekortschiet op het vlak van doeltreffendheid. Het loutere feit dat de invoering van de doelgroepvermindering niet correleert met een verhoogde uitstroom naar de arbeidsmarkt, zonder rekening te houden met andere variabelen, lijkt *prima facie* als dusdanig niet te volstaan om de gebrekkige doeltreffendheid van een dergelijke maatregel aan te tonen. In de mate dat het voorstel budgettaire doelstellingen nastreeft, kan eraan worden herinnerd dat, indien er sprake zou zijn van een aanzienlijke achteruitgang, voldoende aangetoond moet worden dat de voorgestelde maatregel daadwerkelijk bijdraagt tot de financiële houdbaarheid van het Vlaamse tewerkstellingsbeleid.[42] Ten slotte kan erop gewezen worden dat de doelgroep van deze maatregel niet verdwijnt door de opheffing van de doelgroepvermindering. Bijgevolg is het raadzaam te verantwoorden waarom de overige bestaande maatregelen ter toeleiding van de betrokken doelgroep naar de arbeidsmarkt volstaan en desgevallend na te gaan of compenserende maatregelen

[41] Artikel 28/17, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 16 mei 2003.

[42] Vgl. GwH 23 januari 2019, nr. 6/2019, B.7.1-B.9.8; GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.11.1-B.11.5.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

ten gunste van deze doelgroep vereist zijn om te vermijden dat zij onevenredig getroffen worden door de opheffing van de doelgroepvermindering.

Afdeling 5 – Opheffing van het stelsel van de opleidingscheques voor werknemers

Artikel 108 van het voorontwerp voorziet in de opheffing van alle autonome bepalingen uit het decreet van 29 maart 2019 ‘betreffende de opleidingscheques voor werknemers, de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars en tot wijziging van diverse andere bepalingen inzake het beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie’. De overige bepalingen van dit decreet betreffen wijzigingsbepalingen die volledig uitgewerkt zijn op het moment van inwerkingtreding. Bijgevolg strekt het tot aanbeveling om dit decreet in zijn geheel op te heffen.

Afdeling 6 – Aanpassing GDPR-bepalingen dienstencheques

Over deze afdeling worden geen opmerkingen gemaakt.

Afdeling 7 – Stopzetting overgangsmaatregel Vlaamse Ondersteuningspremie

1.1. Hoofdstuk 7, afdeling 7, van het voorontwerp van programmadecreet voorziet in de stopzetting, met ingang van 1 januari 2027, van een overgangsmaatregel die genomen werd naar aanleiding van de opheffing van het decreet van 4 maart 2016 ‘houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid’ door het decreet van 14 januari 2022 ‘over maatwerk bij individuele inschakeling’. Hierbij werd voorzien in het behoud van de Vlaamse Ondersteuningspremie voor werknemers of zelfstandigen met een arbeidshandicap die was toegekend onder het decreet van 4 maart 2016, en dit voor de duurtijd waarvoor deze premie was toegekend. Aangezien dergelijke premie voor maximaal vijf jaar werd toegekend, zou deze overgangsmaatregel op 1 juli 2028 volledig uitgedoofd zijn.[43] Volgens de memorie van toelichting heeft deze overgangsmaatregel betrekking op 4.773 personen van wie de voorziene einddatum van de premie in de periode 1 januari 2027 tot 30 juni 2028 ligt.

1.2. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat indien de wetgever een beleidswijziging noodzakelijk acht, hij vermag te oordelen dat die beleidswijziging met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en hij in beginsel niet ertoe gehouden is in een overgangsregeling te voorzien. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn slechts geschonden indien de overgangsregeling of de afwezigheid daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat[44] of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan.[45] Dat laatste is het geval wanneer de rechtmatige

[43] Dit is vijf jaar na de inwerkingtreding van het decreet van 14 januari 2022.

[44] GwH 26 april 2007, nr. 71/2007, B.7.3.

[45] Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 18 juni 2009, nr. 100/2009, B.6; GwH 16 juli 2009, nr. 115/2009, B.5; GwH 17 september 2009, nr. 141/2009, B.5; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8;

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een overgangsregeling kan verantwoorden.[46]

1.3. De betrokken werkgevers en zelfstandigen die onder de desbetreffende overgangsmaatregel vallen, verkeerden in de rechtmatige verwachting dat zij de Vlaamse Ondersteuningspremie zouden blijven genieten voor de aanvankelijk bepaalde duurtijd hiervan. Gevraagd om de zo goed als onmiddellijke opheffing, op 1 januari 2027, van deze overgangsmaatregel te verantwoorden vanuit het oogpunt van het vertrouwensbeginsel, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "De doelgroep van de Vlaamse Ondersteuningspremie, zijnde personen met een arbeidshandicap, maakt integraal deel uit van de doelgroep van personen met een arbeidsbeperking, de doelgroep voor Individueel maatwerk. Werkgevers en zelfstandigen kunnen beroep doen op Individueel maatwerk."

Hoewel in beginsel kan aangenomen worden dat de mogelijkheid voor de betrokken werkgevers en zelfstandigen om ondersteuning te krijgen in het kader van het decreet van 14 januari 2022 een afdoende alternatief vormt voor het verlies van de Vlaamse Ondersteuningspremie, dient erover gewaakt te worden dat er voldoende tijd wordt gelaten voor de indiening en de verwerking van een dergelijke aanvraag. Hierover bevraagd antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "Alle werkgevers en zelfstandigen met een VOP-dossier met een voorziene einddatum in 2027 of 2028 werden op 13 oktober 2026 verwittigd van de principiële beslissing van de Vlaamse Regering. Werkgevers en zelfstandigen met een voorziene einddatum op 31 maart 2027 hebben deze herinnering al op 1 juli 2026 ontvangen. VDAB zal de betrokken werkgevers, zelfstandigen en werknemers zo snel mogelijk contacteren om de evaluatie uit te voeren. VDAB voorziet hiervoor ook extra capaciteit. WEWIS kan de beslissing pas nemen op basis van de informatie van VDAB. De beslissing gaat wel in op de eerste dag van het kwartaal van de beslissing. Een evaluatie die in maart kan uitgevoerd worden, zal dus nog steeds een beslissing betekenen vanaf 1 januari 2027."

De Raad van State, afdeling Wetgeving, beschikt niet over de nodige feitelijke gegevens om te oordelen of de extra capaciteit waarin wordt voorzien zal volstaan om een discontinuïteit in de vereiste ondersteuning te vermijden. Op dit punt dient dan ook een voorbehoud te worden gemaakt.

Een alternatief, dat sterkere waarborgen biedt vanuit het oogpunt van het vertrouwensbeginsel, zou erin kunnen bestaan te voorzien in het behoud van de Vlaamse Ondersteuningspremie voor de betrokken werkgevers en zelfstandigen die binnen een redelijke termijn na inwerkingtreding van de betrokken bepaling een aanvraag tot een werkondersteunende

GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 27 januari 2011, nr. 13/2011, B.4; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

[46] Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8; GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

maatregel in het kader van het decreet van 14 januari 2022 indienen, en dit tot het moment dat hierover een beslissing genomen wordt.

2. In het gewijzigde artikel 87, § 1, laatste lid, 1°, van het decreet van 14 januari 2022 moet verwezen worden naar de wet van 27 juni 1969 'tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders' (in plaats van naar "de wet van 27 juni").

Afdeling 8 – Aanpassing Tijdelijkewerkervaringsdecreet

1. Hoofdstuk 7, afdeling 8, van het voorontwerp voorziet in de geleidelijke opheffing van de subsidiëring van OCMW's voor de begeleiding van werkzoekenden in het kader van een traject tijdelijke werkervaring. De trajecten tijdelijke werkervaring kunnen beschouwd worden als een programma voor wedertewerkstelling van niet-werkende werkzoekenden.[47]

Overeenkomstig artikel 6, § 3*bis*, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' (hierna: BWHI) dient er overleg gepleegd te worden tussen de Vlaamse Regering en de betrokken federale overheid over "initiatieven met betrekking tot de programma's voor wedertewerkstelling van de niet-werkende werkzoekenden".

Gevraagd of over de bepalingen van hoofdstuk 7, afdeling 8, dergelijk overleg werd gepleegd, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "De thans voorliggende wijziging raakt niet aan de krijtlijnen van dat destijds overlegde stelsel: de tewerkstelling met toepassing van artikel 60, § 7, en de daaraan verbonden federale toelage, blijven onverkort van toepassing en ongewijzigd. De wijziging beperkt zich tot een uitdovende aanpassing van de Vlaamse begeleidingssubsidie en -compensatie die de VDAB aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toekent op grond van artikel 9 van het Tijdelijkewerkervaringsdecreet van 9 december 2016, binnen het kader van een begrotingsbesparing. Dit betreft een zuiver interne, financieel-organisatorische bijsturing van de wijze waarop de Vlaamse overheid de begeleiding van het reeds overlegde stelsel financiert, en geen nieuw initiatief met betrekking tot de programma's voor wedertewerkstelling van de niet-werkende werkzoekenden dat de federale overheid in haar eigen bevoegdheden of werking zou raken.
>
> Om die reden werd geoordeeld dat voor deze specifieke, beperkte wijziging geen hernieuwd overleg in de zin van artikel 6, § 3bis, 1°, BWHI vereist is, zonder afbreuk te doen aan het overleg dat destijds over het stelsel zelf werd gevoerd."

Hiermee kan niet worden ingestemd. Hoewel het klopt dat geen afbreuk gedaan wordt aan de federale toelage die aan de OCMW's toegekend wordt voor een tewerkstelling met toepassing van artikel 60, § 7, van de wet van 8 juli 1976 'betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn',[48] is het niet uitgesloten dat de ontworpen wijzigingen een impact zullen hebben op de bereidheid van OCMW's om in te staan voor de begeleiding van een dergelijke

[47] Adv.RvS 60.048/1 van 23 september 2016 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het Vlaams decreet van 9 december 2016 'betreffende de tijdelijke werkervaring, het regelen van stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming', opm. 3.1.

[48] Zie artikel 32 van de wet van 26 mei 2002 'betreffende het recht op maatschappelijke integratie'.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

tewerkstelling en op de federale bevoegdheden ter zake. Over de ontworpen wijzigingen zal nog overleg moeten worden gepleegd met de federale overheid om haar de kans te geven hierover voorafgaandelijk een standpunt in te nemen.[49]

1.1. Het stelsel van de trajecten tijdelijke werkervaring heeft als doelstelling om werkzoekenden met een grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt competenties te laten opbouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving, met het oog op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt.[50] Bijgevolg draagt deze maatregel voor de betrokken doelgroep bij tot de verwezenlijking van het in artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet vervatte recht op arbeid.

Hoofdstuk 7, afdeling 8, van het voorontwerp voorziet erin dat de subsidie die de VDAB aan de OCMW's toekent ter compensatie van de begeleiding van leefloongerechtigden in het kader van een traject tijdelijke werkervaring, voor het jaar 2027, tot een vooraf bepaald maximumbudget beperkt wordt. Vanaf 2028 wordt deze subsidie afgeschaft. Er kan worden aangenomen dat deze maatregel een negatieve impact zal hebben op de bereidheid van OCMW's om in te staan voor de begeleiding van een dergelijk traject tijdelijke werkervaring. De ontworpen maatregel kan bijgevolg een achteruitgang inhouden van het in artikel 23, derde lid, 1°, van de Grondwet vervatte recht op arbeid voor de betrokken doelgroep.

1.2. Zoals in herinnering gebracht in de opmerkingen bij hoofdstuk 7, afdeling 4, bevat artikel 23 van de Grondwet een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

1.3. Gevraagd om de afbouw en uiteindelijke opheffing van de ondersteuning van de OCMW's te verantwoorden vanuit het oogpunt van artikel 23 van de Grondwet, antwoordde de gemachtigde het volgende:

> "In dit dossier is dat echter niet het geval: de tewerkstelling met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke OCMW-wet, en de opbouw van sociale rechten die daarmee gepaard gaat, blijven ongewijzigd. Trajecten tijdelijke werkervaring kunnen bovendien ook na 1 januari 2027 nog worden opgestart. Enkel de Vlaamse begeleidingssubsidie die de VDAB aan het OCMW toekent voor de begeleiding van die tewerkstelling, valt weg.
>
> Er is dus geen aanzienlijke vermindering van het recht op arbeid van de doelgroep zelf. Zo er al een vermindering zou worden aangenomen, is die bovendien verantwoord door de begrotingscontext, voor zover de overgang geleidelijk verloopt, hetgeen hier het geval is via de overgangsregeling voor 2027 (maximumbudget en verdeling op basis van historische gegevens voor de reeds lopende trajecten)."

[49] De overlegverplichting vervat in artikel 6, § 3*bis*, BWHI heeft tot doel om de bevoegde overheid te verplichten om rekening te houden met de opvatting van de andere overheid, zonder dat de bevoegde overheid evenwel haar vrijheid van handelen verliest. De overlegverplichtingen uit de BWHI dienen beschouwd te worden als een bevoegdheidsverdelende regel op de naleving waarvan het Grondwettelijk Hof toezicht houdt. Zie bijv. GwH 8 juli 2010, nr. 84/2010, B.14-15.1.

[50] Artikel 4 van het decreet van 9 december 2016 'betreffende de tijdelijke werkervaring, het regelen van stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming'.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

1.4. Hoewel de artikel 60, § 7-tewerkstelling door het decreet van 9 december 2016 in het traject tijdelijke werkervaring werd ingekanteld,[51] heeft het traject tijdelijke werkervaring een ruimere finaliteit: waar een artikel 60, § 7-tewerkstelling er in hoofdzaak op gericht is om de tewerkgestelde persoon toe te laten het recht op werkloosheidsuitkeringen te openen,[52] is het traject tijdelijke werkervaring gericht op het versterken van de competenties van de betrokken werkzoekenden met het oog op het verkleinen van hun afstand tot de arbeidsmarkt.[53] Het loutere gegeven dat de subsidiëring van de eigenlijke artikel 60, § 7-tewerkstelling niet gewijzigd wordt,[54] doet bovendien geen afbreuk aan het feit dat de OCMW's niet langer gesubsidieerd zullen worden voor de ruimere competentieversterkende begeleiding die gepaard gaat met een traject tijdelijke werkervaring. De OCMW's zullen ook niet langer gesubsidieerd worden als zij, binnen de maximumtermijn van 24 maanden[55] voor een traject tijdelijke werkervaring, voorzien in begeleiding die aansluit bij de periode van eigenlijke artikel 60, § 7-tewerkstelling. Volgens de gemachtigde zullen zij zelf moeten bepalen of zij de kosten voor een verdere begeleiding op zich nemen, of dat zij de op dat moment uitkeringsgerechtigde werkzoekende oriënteren richting de dienstverlening aangeboden door de VDAB.

1.5. In het licht van het voorgaande lijkt het aannemelijk dat de ontworpen wijziging tot gevolg zal hebben dat de betrokken OCMW's om budgettaire redenen minder trajecten tijdelijke werkervaring zullen begeleiden. Aangezien het een doelgroep betreft met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, kan niet worden uitgesloten dat dit voor de betrokken doelgroep zal leiden tot een aanzienlijke vermindering van het beschermingsniveau van het recht op arbeid.

1.6. Bijgevolg dient een redelijke verantwoording voor een dergelijke vermindering te kunnen worden verschaft. Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt dat de betrokken maatregel een budgettaire doelstelling nastreeft. Hoewel dit een legitieme doelstelling vormt, kan eraan worden herinnerd dat, indien er sprake zou zijn van een aanzienlijke achteruitgang, voldoende moet blijken dat de voorgestelde maatregel daadwerkelijk bijdraagt tot de financiële houdbaarheid van het Vlaamse tewerkstellingsbeleid.[56] Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de verschuiving van de werklast van de OCMW's naar de VDAB die de maatregel tot gevolg zou kunnen hebben.

2.1. Tot aan de bekendmaking van het aan te nemen programmadecreet, verkeren de betrokken OCMW's in de rechtmatige verwachting dat zij volledig gesubsidieerd zullen worden voor de volledige duurtijd van de lopende trajecten tijdelijke werkervaring (die voor maximaal

[51] Zie artikel 7 van het decreet van 9 december 2016. De toelichting bij deze bepaling luidt als volgt: "Voor wat betreft de gerechtigden op maatschappelijke integratie of gerechtigden op financiële maatschappelijke hulp vanwege de OCMW's, zal het instrument 'artikel 60' in elk geval deel uitmaken van de mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet in een traject tijdelijke werkervaring". Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2016-17, nr. 922-1, 6

[52] Zie artikel 60, § 7, van de wet van 8 juli 1976 'betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn'.

[53] In dit verband wordt ook in specifieke begeleidingsmaatregelen voorzien, zie met name artikel 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 'betreffende de tijdelijke werkervaring'.

[54] Zie artikel 32 van de wet van 26 mei 2002 'betreffende het recht op maatschappelijke integratie'.

[55] Zie artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 'betreffende de tijdelijke werkervaring'.

[56] Vgl. GwH 23 januari 2019, nr. 6/2019, B.7.1-B.9.8; GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.11.1-B.11.5.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

24 maanden aangegaan worden[57]). Ingevolge artikel 114 en 115 van het voorontwerp zullen zij slechts ten belope van een maximumbedrag gesubsidieerd worden voor het jaar 2027 en zullen zij niet langer gesubsidieerd worden vanaf het jaar 2028. Een dergelijke beperking en stopzetting van de subsidiëring lijkt bovendien geen aanleiding te kunnen geven tot de beëindiging van de werkervaringsovereenkomst die in het kader van een dergelijk traject wordt gesloten,[58] zodat de OCMW's de eventuele meerkost van de reeds in dit verband aangegane verplichtingen zullen dragen.

2.2. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat indien de wetgever een beleidswijziging noodzakelijk acht, hij vermag te oordelen dat die beleidswijziging met onmiddellijke ingang moet worden doorgevoerd en hij in beginsel niet ertoe gehouden is in een overgangsregeling te voorzien. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet zijn slechts geschonden indien de overgangsregeling of de afwezigheid daarvan tot een verschil in behandeling leidt waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat[59] of indien aan het vertrouwensbeginsel op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan.[60] Dat laatste is het geval wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een overgangsregeling kan verantwoorden.[61]

2.3. Tenzij er hiervoor een dwingende reden van algemeen belang voorhanden zou zijn, waarbij het aanbevolen is om deze in de memorie van toelichting uiteen te zetten, dient van dergelijke miskenning van de rechtmatige verwachtingen van de betrokken OCMW's te worden afgezien.

Afdeling 9 – Opheffing van het stelsel Vlaams opleidingsverlof

Artikel 117

De gewesten zijn, op grond van artikel 6, § 1, IX, 10°, BWHI bevoegd voor "het stelsel waarbij werknemers het recht hebben om op het werk afwezig te zijn met behoud van hun loon voor het volgen van erkende opleidingen". Naar aanleiding van de overdracht van deze bevoegdheid in het kader van de Zesde Staatshervorming, werd benadrukt dat de federale overheid

[57] Artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 'betreffende de tijdelijke werkervaring'.

[58] Zie artikel 8 van het voornoemde besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 voor de gevallen waarin de werkervaringsovereenkomst wel beëindigd kan worden.

[59] GwH 26 april 2007, nr. 71/2007, B.7.3.

[60] Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 18 juni 2009, nr. 100/2009, B.6; GwH 16 juli 2009, nr. 115/2009, B.5; GwH 17 september 2009, nr. 141/2009, B.5; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8; GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 27 januari 2011, nr. 13/2011, B.4; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

[61] Zie o.m.: GwH 17 april 2008, nr. 67/2008, B.5.2; GwH 20 oktober 2009, nr. 163/2009, B.8; GwH 20 januari 2010, nr. 2/2010, B.7; GwH 8 mei 2013, nr. 63/2013, B.4.1; GwH 8 mei 2014, nr. 80/2014, B.28.3.2.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

bevoegd blijft voor de arbeidsrechtelijke aspecten van deze regeling, evenals voor de regels inzake het sociaal overleg.[62]

Artikel 117 van het voorontwerp voorziet in de opheffing van de bepalingen die betrekking hebben op het Vlaams opleidingsverlof, maar laat in dit kader de bepalingen die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren grotendeels onverlet. Dit is evenwel niet het geval voor de door artikel 117, 20°, van het voorontwerp bepaalde opheffing van artikel 137 van de herstelwet van 22 januari 1985 'houdende sociale bepalingen'. Deze bepaling heeft immers ook betrekking op de verjaring van socialezekerheidsrechtelijke rechtsvorderingen en rechtsvorderingen tussen werknemers en werkgevers die betrekking hebben op de arbeidsrechtelijke aspecten van deze regeling. In zoverre deze bepaling op dergelijke federale aangelegenheden betrekking heeft, kan ze enkel opgeheven worden door de federale overheid. Desgevallend kan deze opheffing wel beperkt worden tot het door de decreetgever ingevoegde artikel 137, vijfde lid, van deze wet,[63] dat betrekking heeft op andere rechtsvorderingen die ontstaan uit de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

HOOFDSTUK 8 – WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Afdeling 1 – Wijzigingen aan het Groeipakketdecreet van 2018

1. De artikelen 122 tot 133 van het voorontwerp brengen wijzigingen aan in het Groeipakketdecreet van 2018. Deze wijzigingen strekken er in het algemeen toe om de toekenningsvoorwaarden van de gezinsbijslagen te verstrengen, bepaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid af te schaffen of de bedragen die in dit verband worden toegekend, te verminderen.

Concreet gaat het om de volgende maatregelen.

De verlaging van de maximumleeftijd van het recht op gezinsbijslag tot 24 jaar (vanaf 1 januari 2027), tenzij er sprake is van een 'behartigenswaardige' situatie (artikel 123 van het voorontwerp).

De afschaffing van het statuut van 'schoolverlater'. Het statuut van schoolverlater beoogt een tijdelijke voortzetting van het recht op gezinsbijslagen te waarborgen voor jongeren die hun opleiding hebben beëindigd en zich in de overgang naar de arbeidsmarkt bevinden. Dit statuut houdt in dat het recht op gezinsbijslagen blijft bestaan tot 12 maanden na het beëindigen van studies (artikel 123 van het voorontwerp). De ontworpen maatregel bevat een overgangsregeling voor personen die hun studies hebben beëindigd vóór 1 januari 2027.

De beperking van het 'startbedrag geboorte' tot het eerste rechtgevende kind van een begunstigde of de begunstigden samen, tenzij het om de geboorte van meerlingen gaat (artikel 124 van het voorontwerp). De beperking van het 'startbedrag adoptie' tot het eerste

[62] *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 2232/1, 127-128.

[63] Zie artikel 17 van het decreet van 12 oktober 2018 'houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie'.

‡LW-CAK|LDHEA-IABIIQW‡

rechtgevende kind van de begunstigde of de begunstigden samen, tenzij het om de adoptie van meerlingen gaat (artikel 125 van het voorontwerp).

De afschaffing van de kinderopvangtoeslag, toegekend aan kinderen die worden opgevangen in een door de Vlaamse Gemeenschap vergunde opvangplaats en waarbij de organisator niet werkt met het systeem van het inkomenstarief (artikel 130 van het voorontwerp).

De aanpassing van de verjaringstermijn bedoeld in artikel 95 van het Groeipakketdecreet van 2018 tot drie jaar, in plaats van de momenteel toepasselijke verjaringstermijn van vijf jaar (artikel 132 van het voorontwerp).

De bevriezing van de leeftijdsbijslag (enkel toegekend aan kinderen geboren vóór 1 januari 2019) tot de categorie waarin zij zich momenteel bevinden (artikel 133 van het voorontwerp).

Grondwettelijk kader

2.1. De regeling van de gezinsbijslagen moet in overeenstemming zijn met de artikelen 22*bis* en 23 van de Grondwet, al dan niet gelezen in samenhang met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel dat verankerd ligt in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

2.2. Artikel 22*bis*, derde lid, van de Grondwet bepaalt dat elk kind recht heeft op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het vierde lid van dit artikel bepaalt dat het belang van het kind de eerste overweging is bij elke beslissing die het kind aangaat.

2.3.1. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt dat ieder het recht heeft om een menswaardig leven te leiden. Daartoe waarborgen de onderscheiden wetgevers, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Die rechten omvatten onder meer het recht op gezinsbijslagen. Artikel 23 van de Grondwet bepaalt niet wat die rechten, waarvan enkel het beginsel wordt uitgedrukt, impliceren, waarbij elke wetgever ermee is belast die rechten te waarborgen, overeenkomstig het tweede lid van dat artikel, rekening houdend met de overeenkomstige plichten.

Volgens de parlementaire voorbereiding bij de herziening van artikel 23 van de Grondwet in 2014 kan het recht op gezinsbijslagen worden omschreven als het recht van eenieder en ten aanzien van alle kinderen[64] "om ten laste van de bevoegde overheid een bijdrage te ontvangen in de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen".[65]

[64] Zie verklaring van de bevoegde staatssecretaris, *Parl.St*. Senaat 2011-12, nr. 5-1532/3, 59. Tijdens de parlementaire voorbereiding bij de overgangsbepaling bij artikel 195 van de Grondwet dat de invoeging van het recht op gezinsbijslagen mogelijk maakte, verklaarde die staatssecretaris: "Dat gegeven waarborgt een recht op kinderbijslagen voor alle kinderen. Dat is de toegevoegde meerwaarde in het raam van artikel 23."

[65] Toelichting bij het voorstel tot herziening van artikel 23 van de Grondwet om het recht op kinderbijslag te waarborgen, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2240/1, 2-3. Dit stemt overeen met de door de bijzondere wetgever gewilde bevoegdheidsoverdracht waarbij "de toekenning van gezinsbijslagen [ertoe strekt] bij te dragen in de kosten van

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

2.3.2. Artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op gezinsbijslagen een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat geboden wordt door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Hieruit vloeit voort dat om over de eventuele schending, door een wetskrachtige norm, van het *standstill*-effect van artikel 23 van de Grondwet te oordelen, de situatie van de adressaten van die norm moet worden vergeleken met hun situatie onder de gelding van de vroegere wetgeving.[66]

De *standstill*-verplichting kan volgens het Grondwettelijk Hof niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de voorwaarden van het door artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde recht. Zij verbiedt hun om maatregelen aan te nemen die een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23 van de Grondwet gewaarborgde recht, zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.[67]

Het feit dat het recht op kinderbijslag het voorwerp uitmaakt van een specifieke waarborg in artikel 23 van de Grondwet heeft wel als gevolg dat de bevoegde wetgever een eventuele significante vermindering van het recht op kinderbijslag ten aanzien van het recht zoals het gold bij de totstandkoming van de grondwetsbepaling, niet meer kan verantwoorden met de reden dat die vermindering gecompenseerd zou worden door andere maatregelen op het vlak van sociale zekerheid of inkomensbeleid, behalve als die maatregelen specifiek gericht zijn op de last die de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen inhouden voor de gezinnen.[68]

2.4. Zoals bekend, is volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Gelijkheidsbeginsel

3. Artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet bepaalt niet uitdrukkelijk of het recht op gezinsbijslagen als dusdanig toekomt aan de kinderen zelf, dan wel aan de ouders. Zoals vermeld

onderhoud en opvoeding van de kinderen. Ze biedt een gedeeltelijke compensatie voor de toegenomen lasten die door het gezin worden gedragen wanneer het zich uitbreidt".

[66] GwH 28 juli 2006, nr. 123/2006, B.14.3.; GwH 1 september 2008, nr. 132/2008, B.9.

[67] GwH 17 maart 2016, nr. 42/2016, B.13.2.; GwH 27 november 2002, nr. 169/2002, B.6.6.

[68] Toelichting bij het voorstel tot herziening van artikel 23 van de Grondwet om het recht op kinderbijslag te waarborgen, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2240/1, 2.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

kan, volgens de parlementaire voorbereiding bij de herziening van artikel 23 van de Grondwet, het recht op gezinsbijslagen worden omschreven als het recht van eenieder[69] en ten aanzien van alle kinderen[70] "om ten laste van de bevoegde overheid een bijdrage te ontvangen in de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen".[71] Uit artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet volgt aldus dat elk onderscheid dat in de toekenning van gezinsbijslagen wordt gemaakt aan een strikte controle moet worden onderworpen.

4. In de geest van het in 2014 ingevoerde grondwetsartikel bracht de Vlaamse decreetgever het Groeipakketdecreet van 2018 tot stand. Volgens de memorie van toelichting bij dit decreet is "[h]et groeipakket opgebouwd als een universeel systeem op basis van het recht van het kind".[72] Het Groeipakketdecreet maakt een einde aan het "socio-professioneel karakter van de gezinsbijslagen" en realiseert "een vereenvoudigd systeem, waarbij het recht van het kind het uitgangspunt vormt".[73, 74]

5.1. De artikelen 124 en 125 van het voorontwerp houden in dat voortaan[75] niet meer elk kind dat geboren, levenloos geboren of geadopteerd wordt recht geeft op een startbedrag. Het recht op het startbedrag komt enkel tot stand bij de geboorte of adoptie "van het eerste rechtgevend kind van de begunstigde of begunstigden samen". Er wordt geen startbedrag meer toegekend voor de geboorte van een tweede of daaropvolgend kind in hetzelfde gezin, tenzij het een meerling is. Wanneer een kind geboren wordt in een gezin "met een andere begunstigdenkern"[76] wordt dit kind wel gezien als een eerste kind dat recht geeft op een startbedrag.

5.2. De ontworpen regeling wijkt zodoende af van de logica en coherentie van het Groeipakketdecreet waarbij, in de geest van de grondwetsbepaling, het startbedrag als onderdeel van de gezinsbijslagen werd opgevat en aldus ieder kind als rechtgevende werd beschouwd. Het voorontwerp hanteert integendeel een criterium van onderscheid dat niet overeenstemt met de grondwettelijke idee van het recht van eenieder en ten aanzien van alle kinderen om ten laste van de bevoegde overheid een bijdrage te ontvangen in de kosten van onderhoud en opvoeding van de kinderen (zie *sub* 3).

5.3. De memorie van toelichting bij het voorontwerp formuleert een verantwoording te geven voor het gebruikte onderscheid door aan te voeren dat de startbedragen voortaan "als doel

---

[69] *Parl.St*. Senaat 2012-13, nr. 5-2240/1, 2.

[70] Zie verklaring van de bevoegde staatssecretaris, *Parl.St*. Senaat 2011-12, nr. 5-1532/3, 59.

[71] Toelichting bij het voorstel tot herziening van artikel 23 van de Grondwet om het recht op kinderbijslag te waarborgen, *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2240/1, 2-3.

[72] *Parl.St*. Vl.Parl. 2017-18, nr. 1450/7.

[73] *Parl.St*. Vl.Parl. 2017-18, nr. 1450/1, 6.

[74] Zie ook adv.RvS 62.258/1 van 8 december 2017 over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 27 april 2018 'tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid' (Groeipakketdecreet van 2018), opm. 19 (*Parl.St*. Vl.Parl. 2017-18, nr. 1450/1, 431-432).

[75] De ontworpen regeling voorziet in een overgangsregeling voor wie het startbedrag heeft aangevraagd vóór 31 december 2026.

[76] Dit is de term die in de memorie van toelichting wordt gebruikt. Klaarblijkelijk gaan de stellers ervan uit dat dit voldoende duidelijk volgt uit de formulering in de ontworpen bepalingen dat het moet gaan om "het eerste kind van de begunstigden samen".

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

[hebben] ondersteuning te bieden bij de eenmalige en uitzonderlijke kosten die gepaard gaan met de komst van een kind", waarbij de "noodzakelijke aankopen (…) zich vooral bij de geboorte of adoptie van het eerste kind [situeren]". De kosten bij het tweede en volgend kind blijven bestaan, "maar deze zijn gemiddeld lager aangezien een aanzienlijk deel van de kosten werden gemaakt bij de geboorte of adoptie van het eerste kind en de kinderuitrusting hergebruikt kan worden".

Alhoewel dit uitgangspunt, wat de kosten voor "kinderuitrusting" betreft, in zekere mate als redelijk kan worden beschouwd, dient toch te worden vastgesteld dat bij kinderen die elkaar snel opvolgen, "hergebruik" vaak niet mogelijk zal zijn. Het JoKER-rapport wijst er bovendien op dat de komst van ieder kind niet enkel kosten van "kinderuitrusting" met zich meebrengt, maar ook kosten die niet "hergebruikt" kunnen worden, zoals verzorgingsproducten, voeding, kleding, huisvesting en opvang.

In ieder geval moet evenwel worden vastgesteld dat de ontworpen regeling niet als adequaat en pertinent ten opzichte van deze doelstelling kan worden beschouwd.

Zoals in het JoKER-rapport bij het voorontwerp terecht wordt vastgesteld, koppelen de ontworpen maatregelen het recht op het startbedrag vooreerst niet langer aan het kind, maar "aan de plaats van het kind in de geboorterang" én aan de "gezinsgeschiedenis" en "de samenstelling van het gezin". Zoals het JoKER-rapport vaststelt, wordt het recht "dus niet meer alleen bepaald door de kosten die met de komst van het kind gepaard gaan, maar ook door relatievorming en -breuken bij de ouders". Het voorontwerp steunt aldus op de premisse, of heeft toch minstens tot gevolg, dat het hebben van een kind in een nieuw samengesteld gezin meer ondersteuning verdient dan het hebben van een tweede kind in hetzelfde gezin, en dit in tegenstelling tot de huidige regeling die op dat vlak neutraal is. Er wordt evenwel nergens aannemelijk gemaakt dat bij de geboorte van een tweede kind in een andere samenstelling van begunstigden en in een "nieuwe gezinscontext" een "belangrijk deel van de noodzakelijke uitrusting" niet reeds, op dezelfde wijze als in dezelfde gezinscontext, aanwezig zou zijn.

Ook op andere punten is de ontworpen regeling inconsistent met het naar voren geschoven uitgangspunt en de daaruit afgeleide doelstelling. Zo spoort het niet met de voornoemde doelstelling om het levenloos kind dat overeenkomstig artikel 9, § 2, van het Groeipakketdecreet recht geeft op het startbedrag, nog steeds als rechtgevend kind te beschouwen. Ook indien men aanneemt, zoals het geval lijkt te zijn geweest bij het initiële Groeipakketdecreet maar hetgeen de stellers niet uitwerken, dat een stilgeboren kind bijzondere kosten met zich meebrengt voor de getroffen ouders, moet worden vastgesteld dat die kosten niet *per se* bestaan in de aankoop van herbruikbare kinderuitrusting.

Wat betreft de regeling inzake meerlingen is de regeling evenmin coherent en pertinent ten opzichte van de aangevoerde doelstelling. Bij de geboorte van een meerling, ongeacht of de begunstigde of begunstigden samen reeds rechtgevende kinderen heeft of hebben, geeft elk kind recht op een startbedrag. Dat daarbij niet in aanmerking wordt genomen dat bij een voorafgaand eerste kind de noodzakelijke kinderuitrusting van één kind is aangekocht, kan eventueel nog als redelijk worden beschouwd. De ongelijke behandeling met de gelijktijdige adoptie van meerdere kinderen – volgens de memorie van toelichting worden bij binnenlandse adopties vaak meerdere broers en zussen samen geadopteerd – is evenwel niet redelijk verantwoord in het licht van de aangevoerde doelstelling.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Tot slot kan worden gewezen op de vraag hoe de ontworpen regeling moet worden toegepast wanneer het eerste kind niet onder het toepassingsgebied van het Groeipakketdecreet viel en hoe de regeling in zo'n geval verantwoord wordt.

5.4. Binnen de hem toegemeten beperkte tijd en het daarbij horende beperkte onderzoek moet de Raad van State, afdeling Wetgeving, vaststellen dat de in de artikelen 124 en 125 van het voorontwerp vervatte regeling niet lijkt te steunen op een redelijk verantwoord onderscheid en bijgevolg niet in overeenstemming lijkt te zijn met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, gelezen in samenhang met artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet.

6.1. Artikel 132 van het voorontwerp heeft tot gevolg dat de rechtsvorderingen waarover de begunstigden van toelagen in het kader van het gezinsbeleid beschikken, binnen drie jaar moeten worden ingesteld en niet langer binnen vijf jaar.

Volgens de memorie van toelichting wordt een termijn van drie jaar nog als ruim voldoende geacht voor het vrijwaren van de rechten op de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Hierbij wordt in het bijzonder verwezen naar de automatische rechtentoekenning.

6.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet verbieden niet alleen gelijke gevallen ongelijk te behandelen, tenzij er voor de ongelijke behandeling een objectieve en redelijke verantwoording wordt geboden, zij leggen ook op om ongelijke gevallen, ongelijk te behandelen, tenzij er een objectieve en redelijke verantwoording voor een gelijke behandeling bestaat.

6.3. Door het inkorten van de verjaringstermijn rijst de vraag of de ontworpen regeling nog redelijk verantwoord is, in zoverre ze de gezinnen en rechthebbenden voor wie automatische toekenning niet volstaat en die zelf informatie of bewijsstukken moeten aanbrengen, op dezelfde wijze behandelt als de rechthebbende voor wie de rechten automatisch en tijdig worden toegekend.

De stellers verwijzen immers zelf naar de automatische rechtentoekenning als verantwoording voor de inkorting van de verjaringstermijn. Indien voor die gelijke behandeling geen verantwoording kan worden geboden, moet in een bijzondere regeling worden voorzien voor de rechthebbenden voor wie de rechten niet automatisch worden toegekend.

Standstill-verplichting

7. In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt de volgende algemene verantwoording geboden in het licht van artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet:

> "De maatregelen die een impact hebben op de gezinsbijslagen dienen beoordeeld te worden in het licht van het standstill-beginsel dat voortvloeit uit artikel 23 van de Grondwet. (…).
>
> De voorgestelde maatregelen tot aanpassing van het Groeipakket passen binnen een bredere hervorming die erop gericht is het begrotingsevenwicht te herstellen. De Vlaamse overheid wordt geconfronteerd met aanzienlijke budgettaire uitdagingen die nopen tot een efficiënte aanwending van de beschikbare overheidsmiddelen: in 2027 moet er €1,7 miljard bespaard worden op een totaalbudget van 69 miljard euro, wat neerkomt op 2,5% van het overheidsbudget. Binnen het Groeipakket bedraagt de besparing in 2027 137,75 miljoen

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

euro ten opzichte van het totale budget van 5,09 miljard euro, gelijk aan 2,7%, van het totale Groeipakketbudget. Het Groeipakket neemt een proportioneel deel op binnen de besparingen, want het algemeen belang vereist een inspanning over het hele Vlaamse wordt budget.

Om de financiële houdbaarheid van het stelsel van het Groeipakket op lange termijn te waarborgen, is het noodzakelijk bepaalde uitgaven te heroriënteren en te rationaliseren. Voorliggende maatregelen zijn verenigbaar met het standstillbeginsel wanneer zij worden verantwoord door redenen van algemeen belang en niet leiden tot een onevenredige aantasting van het beschermingsniveau. De maatregelen zijn zo gespreid dat ze een bijdrage vragen van alle leeftijdscategorieën van het Groeipakket: geboorte (startbedrag), 0-2j (kinderopvangtoeslag), 6- 18j (bevriezing leeftijdstoeslag) en 18+ (schoolverlater en verlaging leeftijd).

De voorliggende maatregelen beantwoorden aan een legitieme doelstelling van algemeen belang, namelijk het verzekeren van de financiële duurzaamheid van de overheidsfinanciën en het herstel van een gezond begrotingsevenwicht. Budgettaire overwegingen kunnen op zich een relevante rechtvaardigingsgrond vormen wanneer zij kaderen binnen een coherent begrotingsbeleid en wanneer de decreetgever een redelijke afweging maakt tussen de nagestreefde besparing en de bescherming van de betrokken sociale rechten. Bovendien een afweging gemaakt tussen de noodzaak om de begrotingsdoelstellingen te realiseren enerzijds en de bescherming van gezinnen anderzijds. De maatregel blijft daardoor beperkt tot hetgeen noodzakelijk is om de beoogde budgettaire doelstelling te verwezenlijken.

Gelet op het voorgaande vormt de voorgestelde aanpassing geen schending van het standstillbeginsel. De eventuele vermindering van het bestaande beschermingsniveau wordt gerechtvaardigd door dwingende redenen van algemeen belang, met name de noodzaak om het herstel van het begrotingsevenwicht te verzekeren, en is niet onevenredig in verhouding tot deze doelstellingen.”

8. De ontworpen maatregelen leiden, in hun geheel beschouwd, tot een aanzienlijke achteruitgang van het beschermingsniveau op het vlak van de gezinsbijslagen. De impact ervan kan in kaart worden gebracht aan de hand van het JoKER-rapport en de antwoorden van de gemachtigde. Aldus kan op de hiernavolgende effecten worden gewezen.

- Verlaging van de maximumleeftijd: Volgens de gemachtigde zullen gemiddeld 14.775 jongeren hun Groeipakket verliezen. Deze 14.775 verliezen hun basisbedrag (en dus ook eventuele toeslagen). Daarvan hebben 4.472 jongeren een sociale toeslag (en dus ook een universele participatietoeslag) en 753 jongeren een wezentoeslag. Er zijn geen jongeren die een zorgtoeslag verliezen, aangezien de maximumleeftijd voor de zorgtoeslag 21 jaar bedraagt.

Uit het JoKER-rapport blijkt dat de maatregel de financiële ondersteuning voor jongeren vermindert die op latere leeftijd nog een opleiding volgen. Vooral jongeren met studievertraging, een heroriëntering, een onderbroken onderwijsloopbaan of een beperkte financiële draagkracht kunnen hierdoor eerder hun recht op gezinsbijslag verliezen. Hoewel de overgangsregeling en uitzonderingsmaatregelen de gevolgen temperen, blijft er een risico bestaan op inkomensverlies voor bepaalde groepen jongeren en op een minder sterke ondersteuning van langere onderwijs- en opleidingstrajecten.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Volgens de gemachtigde zal in 2026 nog een regelgevend traject opgestart worden voor het vastleggen van de voorwaarden voor de jongeren die zich in een behartenswaardige situatie bevinden, met een inwerkingtreding op 1 januari 2027.

- De afschaffing van het statuut van schoolverlater: De gemachtigde geeft aan dat door de afschaffing van het statuut van schoolverlater gemiddeld 26.020 jongeren bijkomend hun Groeipakket zullen verliezen. Hiervan hebben er 10.939 een sociale toeslag (en dus ook een universele participatietoeslag), 561 hebben een wezentoeslag en 138 een zorgtoeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

In het JoKER-rapport wordt opgemerkt dat het Groeipakket kan wegvallen op een moment waarop de overgang naar de arbeidsmarkt nog onzeker is en de kosten voor levensonderhoud en ondersteuning door het gezin blijven doorlopen. De impact zal verschillen naargelang de positie van de jongere. Voor jongeren die snel werk en een voldoende inkomen vinden, kan de financiële impact beperkt blijven. Voor jongeren die niet onmiddellijk aansluiting vinden bij onderwijs, opleiding of werk, betekent de maatregel echter een directe vermindering van het beschikbare gezinsinkomen of van hun eigen bestaansmiddelen. Dit kan de druk verhogen om snel werk of een opleiding te aanvaarden, ook wanneer die keuze onvoldoende aansluit bij hun mogelijkheden, interesses of ondersteuningsbehoeften.

De gemachtigde geeft aan dat de stellers zich ervan bewust zijn dat bepaalde groepen jongeren een kwetsbare overgang naar zelfstandigheid kennen. Dat geldt onder meer voor jongeren die uitstromen uit de jeugdhulp of pleegzorg en niet kunnen terugvallen op een familiaal of financieel vangnet. Onderzoek en praktijkervaring tonen aan dat deze jongeren een verhoogd risico lopen op financiële kwetsbaarheid, sociale uitsluiting en een beroep op sociale bijstand. Tegelijk blijft het leefloon voor deze jongeren een federaal vangnet dat wordt toegekend op basis van een individueel sociaal onderzoek naar de bestaansmiddelen en ondersteuningsnoden van de betrokken jongere. Het Groeipakket vormt daarbij geen volwaardig alternatief voor het leefloon, maar wel een aanvullende ondersteuning voor jongeren die voldoen aan de voorwaarden van de regelgeving. Bij de beoordeling van de maatregel werd afgewogen dat het recht op maatschappelijke integratie en sociale bijstand via de federale regelgeving behouden blijft, terwijl de hervorming van het Groeipakket kadert binnen de doelstelling om de ondersteuning sterker te richten op de fase van opgroeien en de onderwijs- en opleidingsloopbaan.

- Beperking startbedrag geboorte en adoptie: De gemachtigde geeft aan dat er geen informatie beschikbaar is over de uitgaven die momenteel door het startbedrag worden gedekt. Het startbedrag heeft in de eerste plaats tot doel gezinnen te ondersteunen bij de uitzonderlijke kosten die gepaard gaan met de geboorte of adoptie van een kind. Het is een eenmalige tegemoetkoming en geen structurele inkomensondersteuning. De effecten op de verdere ontwikkeling van het kind kunnen niet rechtstreeks worden gemeten of geïsoleerd van andere factoren.

De beperking van het startbedrag tot de eerstgeborenen en de meerlingen zal ertoe leiden dat nog bij 43,2% van de geboortes in Vlaanderen een startbedrag zal toegekend worden. Op een totaal van ongeveer 62.000 geboortes per jaar in Vlaanderen betekent dit dat er bij ongeveer 35.000 geboortes geen startbedrag meer zal worden toegekend.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

Blijkens het JoKER-rapport heeft de maatregel een negatieve financiële impact op tweede en volgende kinderen en treft vooral kinderen in grotere en financieel kwetsbare gezinnen. De uitzonderingen voor meerlingen en voorafbetalingen verzachten specifieke gevolgen, maar voorkomen niet dat de ondersteuning bij de start van het leven ongelijk wordt verdeeld. Die ongelijkheid hangt niet alleen samen met de plaats van het kind binnen het gezin, maar ook met de gezinsgeschiedenis en de samenstelling van de begunstigden: een eerste gemeenschappelijk kind in een nieuw samengesteld gezin kan wel recht geven op een startbedrag, terwijl een tweede of volgend kind van dezelfde ouders daarvan wordt uitgesloten. Ook voor (binnenlandse) adopties waarbij meerdere broers en zussen worden geadopteerd heeft dit een negatieve financiële impact.

- Afschaffing kinderopvangtoeslag: De gemachtigde heeft aangegeven dat er iedere maand aan gemiddeld ongeveer 14.700 kinderen en 14.200 gezinnen een kinderopvangtoeslag wordt toegekend. De Vlaamse Regering heeft geen zicht op hoeveel kinderen geen plaats hebben in een kinderopvang met het systeem van het inkomenstarief en daardoor worden opgevangen in een niet-gesubsidieerde kinderopvang. De maatregel maakt deel uit van een bredere beleidskeuze waarbij de ondersteuning verschuift van een generieke toeslag voor gebruikers van niet-inkomensgerelateerde opvang naar een versterking van het aanbod aan inkomensgerelateerde kinderopvangplaatsen. De Vlaamse Regering voorziet deze legislatuur 6000 nieuwe plaatsen met inkomenstarief. Daarvan zijn er 477 gerealiseerd. Daarnaast kunnen ook 2400 plaatsen zonder inkomenstarief omschakelen naar het inkomenstarief.

In het JoKER-rapport wordt toegelicht dat de impact het grootst is voor kwetsbare gezinnen die geen of onvoldoende toegang vinden tot een inkomensgerelateerde opvangplaats en daardoor aangewezen zijn op opvang met vrije prijszetting. Vooral gezinnen met een laag inkomen, alleenstaande ouders, gezinnen met meerdere jonge kinderen en ouders met onregelmatige werktijden beschikken vaak over weinig financiële marge om hogere opvangkosten op te vangen. Tegelijk heeft de uitbreiding van het aanbod aan inkomensgerelateerde kinderopvang net tot doel de betaalbaarheid en toegankelijkheid van kinderopvang te versterken. Voor gezinnen die van dat aanbod gebruik kunnen maken, kunnen de gevolgen van de afschaffing van de toeslag daardoor worden afgevlakt. De mate waarin de maatregel bestaande verschillen in de toegang tot betaalbare kinderopvang beïnvloedt, zal dan ook mede afhangen van de snelheid waarmee bijkomende plaatsen met inkomenstarief beschikbaar komen en toegankelijk zijn voor deze gezinnen. De verdere uitbouw van een toegankelijk en betaalbaar kinderopvangaanbod vormt daarom een belangrijke randvoorwaarde om deze risico's te beperken.

- Beperking verjaringstermijn: De gemachtigde geeft aan dat de beperking van de verjaringstermijn van 5 naar 3 jaar een impact heeft op 6.700 gezinnen en 8.700 kinderen. Bij ongeveer 1.100 gezinnen zou dit betekenen dat er niet meer wordt teruggevorderd (gemiddeld bedrag: 1.900 euro per gezin) en 5.600 gezinnen zouden hierdoor geen bijpassing meer krijgen (gemiddeld bedrag: 1.500 euro per gezin). Gemiddeld heeft de retroactieve toekenning betrekking op 11,6 rechtsmaanden die worden bijgepast/teruggevorderd. Ongeveer de helft van de rechten die 4 of 5 jaar na datum retroactief worden toegekend, heeft betrekking op de zorgtoeslag. Deze wordt aan gemiddeld 1.300 gezinnen toegekend, waarbij er doorgaans 13,5 maanden retroactief wordt bijgepast. Het aantal betrokken gezinnen en kinderen bij de zorgtoeslag en de verschilbetalingen is relatief hoog in vergelijking met het totaal aantal gezinnen en kinderen dat in deze toeslagen wordt

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

bereikt (totale bereik zorgtoeslag in 2021: ca. 55.000 kinderen en totale bereik verschilbetalingen in 2021: ca. 20.000 kinderen).

In het JoKER-rapport wordt opgemerkt dat de verlaging van de verjaringstermijn beperkte impact heeft op gezinnen en in het bijzonder van wie de rechten automatisch en tijdig worden toegekend, maar houdt een groter risico in voor kinderen met een zorgnood, omdat hun rechten vaker afhankelijk zijn van complexe informatie, medische bewijsvoering en een tijdige aanvraag. Net in gezinnen waar de zorgbelasting, kwetsbare of complexe situaties, en administratieve drempels het hoogst zijn, kan een kortere termijn ertoe leiden dat ondersteuning waarop het kind recht had, definitief verloren gaat.

- Bevriezing leeftijdsbijslag: Volgens het JoKER-rapport beperkt de maatregel toekomstige groei van de ondersteuning voor een afgebakende groep kinderen en treft vooral jongere kinderen binnen het overgangsstelsel. Hoewel het bestaande bedrag behouden blijft, kan de bevriezing de ondersteuning minder laten aansluiten bij toenemende kosten naarmate kinderen ouder worden en de verschillen tussen kinderen in het oude en het nieuwe Groeipakketstelsel vergroten.

9. De vraag dringt zich op of deze globale aanzienlijke achteruitgang redelijk verantwoord is in het licht van de nagestreefde doelstelling. Zoals het Grondwettelijk Hof al meermaals heeft aangegeven, zijn budgettaire doelstellingen legitiem en is het niet uitgesloten dat zij een achteruitgang van het beschermingsniveau verantwoorden. Het Hof neemt aan dat het nastreven van budgettaire motieven zoals de financiële houdbaarheid van een bepaald systeem van sociale uitkeringen en de financiële gezondmaking van de openbare financiën[77], en meer bepaald de financiële gezondmaking in de sector van de sociale zekerheid[78] kan worden aanvaard als een legitieme doelstelling van algemeen belang. In dit verband moet er overigens aan worden herinnerd dat de financiële gezondmaking van de openbare financiën niet louter een beleidsdoelstelling is, maar een verplichting die voor België onder meer voortvloeit uit het verdrag van 2 maart 2012 inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie. Artikel 3, lid 1, a), van het verdrag bevat de verplichting voor de partijen die de euro als munt hebben om een begrotingssituatie van de algemene overheid in evenwicht of met een overschot te hebben.[79]

10. Bij het nastreven van het zo-even omschreven legitieme doel moet de decreetgever waken over de redelijkheid en de evenredigheid van zijn maatregelen.

Bij de beoordeling van de evenredigheid moet er te dezen rekening mee worden gehouden dat de ontworpen maatregelen, in hun geheel beschouwd, verregaande gevolgen zullen hebben voor een grote groep bijslaggerechtigden. Afhankelijk van de specifieke maatregel worden categorieën van personen geraakt die zich reeds in een kwetsbare socio-economische positie bevinden of een verhoogde ondersteuningsbehoefte hebben. Ofschoon een aantal van die

[77] GwH 27 juni 1996, nr. 40/96, B.2.

[78] GwH 23 november 2023, nr. 157/2023, B.5. Vgl. GwH 13 april 2023, nr. 61/2023, B.4.

[79] Zie in dit verband adv.RvS 78.460/16 van 15 december 2025 over amendementen op een ontwerp van ‘Programmdekret 2025 (II)’, overweging 5.2.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

maatregelen gepaard gaan met een uitzonderingsregeling[80] of een flankerend beleid[81], zal de daadwerkelijke impact daarvan afhankelijk zijn van de concrete implementatie van die compensatiemechanismen.

Gelet op de gevolgen van de gehele regeling, zowel voor bijslaggerechtigden in het algemeen als voor kwetsbare categorieën van personen in het bijzonder, kan niet zonder meer worden aangenomen dat de achteruitgang van het beschermingsniveau evenredig is aan de nagestreefde doelstelling. Binnen het beperkte onderzoek en de beperkte tijd die de Raad van State aan het voorontwerp heeft kunnen besteden, moet dan ook een voorbehoud gemaakt worden met betrekking tot de verenigbaarheid van hoofdstuk 8, afdeling 1, van het voorontwerp met artikel 23, derde lid, 6°, van de Grondwet.

Afdeling 2 – Afschaffing forfaits toestelfinanciering ziekenhuizen

De artikelen 134 en 135 van het voorontwerp strekken tot de opheffing, met ingang van 1 januari 2027, van het bestaande rechtskader inzake subsidies voor NMR-scanners, PET-scanners en apparatuur voor radiotherapie.

Artikel 23 van de Grondwet bevat een *standstill*-verplichting die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.

In sociaaleconomische aangelegenheden beschikt de bevoegde wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid om de maatregelen te bepalen die moeten worden genomen om de door hem vastgestelde doelstellingen te bereiken.[82] De *standstill*-verplichting kan niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de bij wet bepaalde nadere regels inzake de bescherming van de gezondheid en de geneeskundige bijstand. Zij verbiedt hun om maatregelen aan te nemen die, zonder redelijke verantwoording, een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze wordt gewaarborgd.[83]

De gemachtigde verschafte in dat verband de volgende bijkomende toelichting:

> “De opheffing van de forfaits voor toestelfinanciering vanaf het begrotingsjaar 2027 maakt deel uit van het geheel van budgettaire maatregelen die de Vlaamse Regering heeft genomen bij de begrotingsopmaak 2027 om de uitgaven in 2027 en de daaropvolgende jaren onder controle te houden.
>
> Deze opheffing zal geen gevolgen hebben voor de ziekenhuiswerking en de zorg, waardoor het recht op bescherming van gezondheid en geneeskundige bijstand van

[80] Hiermee wordt de invoering van de uitzondering voor de behartigenswaardige situaties bij de verlaging van de maximumleeftijd voor de kinderbijslag bedoeld.

[81] Hiermee wordt de creatie van bijkomende opvangplaatsen met het systeem van het inkomenstarief bedoeld.

[82] Zie bijvoorbeeld: GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.5.2-B.5.4; GwH 7 november 2024, nr. 116/2024, B.39.2-B.39.4.

[83] GwH 20 juli 2023, nr. 112/2023, B.5.5; GwH 25 september 2025, nr. 126/2025, B.15.3.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIIQW‡

individuele patiënten in geen geval impact zal ondervinden. In een beperkt aantal gevallen kan de opheffing aanleiding geven tot nieuwe afspraken over de bijdragen van artsen aan de financiering van die toestellen via de afdrachten op hun honoraria.

Het aandeel van subsidies voor de toestellen in de totale inkomstenstroom die dergelijke toestellen genereren, is in deze context ook relatief beperkt."[84]

Uit die toelichting volgt dat, naar het oordeel van de gemachtigde, de opheffing van de betreffende bepalingen op korte termijn in beginsel geen rechtstreekse gevolgen heeft voor individuele patiënten, gelet op de reeds in gebruik zijnde toestellen. Het valt evenwel niet uit te sluiten dat de opheffing van subsidies voor de betrokken apparaten op langere termijn een weerslag zou hebben op de werking van de ziekenhuizen en de geneeskundige zorgen die zij aan hun patiënten aanbieden, onder meer omdat de aanschaf van dergelijke apparaten niet langer wordt gesubsidieerd. De Raad van State beschikt niet over het vereiste inzicht om te kunnen beoordelen in welke mate dit leidt tot een achteruitgang van het recht op bescherming van de gezondheid en de geneeskundige bijstand van individuele patiënten die met deze apparaten worden onderzocht en behandeld.[85]

[84] De gemachtigde verschafte aanvullend ter informatie de volgende omzetcijfers, uitgaande van een gemiddelde RIZIV-opbrengst van ongeveer 150 à 300 euro per onderzoek (afhankelijk van indicatie, contrastmiddel, honorariumdeel enz.):
- NMR: tot 2 miljoen euro omzet per toestel per jaar
- PET: meestal lager volume maar hogere vergoeding, vaak 1 tot 3 miljoen euro omzet per toestel per jaar
- Bestralingsapparaten radiotherapie: 1,868 miljoen euro per toestel

en plaatste deze tegenover de jaarlijkse subsidiebedragen:
- 100.283,71 euro voor een NMR;
- 175.645,26 euro voor een PET;
- 87.822,63 euro voor een universitaire PET in het kader van translationeel onderzoek en opleiding;
- 77.151,33 euro voor een bestralingsapparaat radiotherapie.

[85] Zie ook adv.RvS 78.468/3 van 10 december 2025 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2025 'tot wijziging van regelgeving over de subsidiëring van de uitrusting en apparatuur van de medisch-technische diensten van de ziekenhuizen, wat betreft de aanpassing van subsidiebedragen', opmerking 3.

‡LW-CAK[LDHEA-IABIQW‡

HOOFDSTUK 9 – INWERKINGTREDING

Artikel 136

Artikel 136, 5°, van het voorontwerp bepaalt de inwerkingtreding van enkele artikelen. De artikelen 126, 2°, en 127, 2°, van het voorontwerp blijken echter niet te bestaan. De uitgestelde inwerkingtreding van artikel 123, 2°, van het voorontwerp blijkt daarnaast niet in overeenstemming met de doelstellingen van de bepaling.[86] De gemachtigde heeft dit bevestigd en aangegeven dat de inwerkingtredingsbepaling op een vergissing berust en zal worden weggelaten.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI Peter SOURBRON

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER Jeroen VAN NIEUWENHOVE

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES Wouter PAS

[86] Namelijk om geen ‘overbruggingsperiode’ van 12 maanden meer toe te kennen aan schoolverlaters jonger dan 24 jaar.

‡LW-CAK|LDHEA-IABIIQW‡